

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
КОМИСИЈА ЗА КОНЦЕСИЈЕ**

Саве Мркаља број 16, тел: 051/490-890, факс: 051/490-481
E-mail: komisija@koncesije-rs.org

**ИЗВЈЕШТАЈ
О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2014. - 31.12.2014. године**

Бања Лука, Април 2015. године

САДРЖАЈ

САДРЖАЈ.....	1
1. УВОД	3
2. ПРАВНИ ОКВИР КОНЦЕСИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	4
2.1. Закон о концесијама.....	4
2.2. Подзаконска акта	6
2.3. Документ о политици додјеле концесија.....	6
2.4. Концесије у одредбама других комплементарних закона	7
3. ОСНОВНЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	8
3.1. Провјера рада Концесионара	9
3.2. Активности Комисије из области изградње и коришћења енергетских објеката	9
3.2.1. Рјешења Комисије.....	9
3.2.2. Провјера рада Концесионара	16
3.2.3. Концесија за РиТЕ Станари	17
3.2.3.1. Преглед изведених радова у 2014. години	18
3.2.4. ХЕ „УЛОГ“	18
3.2.5. ХЕ „ДАБАР“	19
3.2.6. „ГАС-РЕС“ д.о.о.	20
3.2.7. Реализација уговора за изградњу и коришћење малих хидроелектрана	20
3.2.8. Преглед активности на реализацији уговора о концесији за МХЕ - у 2014. години	22
3.2.9. Закључци.....	22
3.3. Активности Комисије из области минералних ресурса	23
3.3.1. Рјешења Комисије.....	23
3.3.2. Преглед закључених уговора према врсти минералне сировине	29
3.3.3. Провјера рада Концесионара	30
3.3.4. Преглед актуелних проблема, који су присутни код реализације Уговора о концесији	36
3.3.5. Преглед активности на реализацији Уговора о концесији из области минералних ресурса.....	39
3.3.6. Преглед истеклих, престалих са важењем и раскинутих Уговора из области минералних ресурса.....	39
3.3.7. Закључци.....	39
3.4. Активности Комисије из области трговине и туризма.....	42
3.4.1. Рјешења Комисије.....	42
3.5. Активности Комисије из области приређивања игара на срећу.....	43
3.5.1. Рјешења Комисије.....	43

3.6. Активности Комисије из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара.....	43
3.6.1. Рјешења Комисије.....	43
3.6.2. Провјера рада Концесионара	46
3.6.3. Преглед активности на реализацији Уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара у 2014. години	48
3.6.4. Закључци.....	48
4. КОНЦЕСИОНА НАКНАДА.....	49
5. БУЏЕТ.....	50
5.1. Финансијски приходи, трошкови и расходи Комисије за концесије Републике Српске	50
5.1.1. Стална средства Комисије за концесије	51
5.1.2. Трошкови плата и накнада запослених.....	51
5.1.3. Трошкови материјала и услуга	52
5.2. Годишњи Извјештај о извршењу буџета	52
6. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ...	53
6.1. Однос Комисије са другим органима у Републици Српској	53
6.2. Сарадња са домаћим и страним институцијама.....	53
7. ЗАКЉУЧАК	54

1. УВОД

Извјештај о раду Комисије за концесије Републике Српске (у даљем тексту Комисија), подноси се на основу члана 60. Закона о концесијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13). Извјештај о раду и финансијски извјештај Комисија подноси Народној скупштини Републике Српске најкасније до 30. Априла текуће године за претходну календарску годину.

Према одредбама Закона о концесијама, Извјештај о раду Комисије садржи податке о поднесеним захтјевима, рјешењима Комисије, броју и врсти предмета које је Комисија разматрала, као и друге информације из дјелокруга рада Комисије, било да Комисија поступа по службеној дужности, по захтјеву надлежног органа или заинтересованог лица.

Извјештајем о раду Комисије обухваћен је период од 01. Јануара до 31. Децембра 2014. године.

Циљ Извјештаја јесте да информише Народну скупштину Републике Српске, као и укупну јавност о раду Комисије, о активностима на имплементацији законских и других прописа из области концесија, реализацији уговора о концесији, провјери рада Концесионара и сл.

У току 2014. године, Комисија је проводила активности у складу са Законом о концесијама и другим позитивно-правним прописима, којима се регулише област концесија у складу са основним начелима поступка додјеле концесија.

Поступак додјеле концесија заснива се на начелима транспарентности, недискриминације, тржишне конкуренције, једнаког третмана понуђача, слободе кретања роба и услуга, заштите јавног интереса, ефикасности и економичности, пропорционалности, заштите животне средине и равноправности уговорних страна.

Прокламованим начелима поступка додјеле концесија обезбјеђује се:

- Унапређење привредних активности путем улагања домаћег и страног капитала, што све скупа треба да оствари повољније економске ефекте по Републику Српску;
- Домаћим и страним привредним друштвима да под једнаким условима добију право коришћења јавних добара, природних богатстава и других добара од општег интереса, као и право на обављање дјелатности од општег интереса у складу са Законом о концесијама;
- Исти правни положај домаћих и страних привредних друштава у поступку додјеле концесија;
- Једнакост услова за закључење, као и за раскид уговора о концесији;
- Заштита јавног интереса у поступку додјеле концесија;
- Искључиво право Републике Српске да додјељује концесије, када се предмет концесије реализује на њеној територији;
- Ограничено трајање концесионог периода, чији је максималан рок утврђен Законом и уговором о концесији;
- Предаја изграђених објеката, уређаја и постројења по престанку концесије у својину Републике Српске.

Рад Комисије заснива се на одредбама Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13), подзаконским актима и Документа о политици додјеле концесије („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/06).

Рад Комисије у 2014. години обиљежен је бројним активностима у вези са разматрањем захтјева за давање сагласности на приједлоге уговора о концесији и анексе уговора, захтјева за

давање сагласности на Студије економске оправданости, сагласности на документацију за јавно надметање, приједлоге рјешења о избору најповољнијег понуђача у поступку додјеле концесија, давање сагласности на уступање уговора о концесији и промјени власничке структуре у Концесионару у проценту изнад 50%, преузимању Регистра уговора о концесијама од Министарства за економске односе и регионалну сарадњу и ажурирању истог у складу са Правилником о садржају и начину вођења Регистра уговора о концесијама.

Ангажованост Комисије је посебно садржана у контролама и провјери рада Концесионара на реализацији закључених уговора о концесијама у складу са чланом 58. Закона о концесијама.

2. ПРАВНИ ОКВИР КОНЦЕСИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

2.1. Закон о концесијама

Законом о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13), уређују се предмет, надлежност, поступак и услови под којима се могу додјељивати концесије у Републици Српској, елементи уговора о концесији, као и престанак уговора о концесији, права и обавезе Концесионара и Концедента, надлежност Комисије за концесије и друга питања од значаја за остваривање права концесије.

Циљ закона је да створи јаван, недискриминаторан и јасан правни оквир за утврђивање услова под којима се домаћим и страним привредно-правним субјектима могу додјељивати концесије ради привлачења домаћих и страних инвеститора и стварања амбијента за снажнији привредни развој, те одговорног управљања природним богатствима и јавним добрима у Републици Српској.

Нови Закон о концесијама објављен је 15.07.2013. године у „Службеном гласнику Републике Српске“, а ступио је на снагу 23.07.2013. године.

Новим Законом о концесијама регулисан је, између осталог, и поступак за додјелу концесија.

Законом је дато овлашћење, односно право иницијативе да поступак концесије може покренути надлежни орган, као и заинтересовано лице. Нови Закон о концесијама, као изузетак, без спровођења јавног позива регулисао је преговарачки модел у поступку додјеле концесија у сљедећим случајевима:

- Понуде јавног предузећа, које обавља дјелатности од општег интереса, а чија дјелатност чини предмет концесије у смислу Закона о концесијама;
- Спровођења закључених споразума Владе или јавних предузећа, који се односе на реализацију предмета концесије и
- Продужења рока на који је концесија додијељена.

Комисија за концесије као регулаторно тијело има функцију да прати стање у области концесија, као и извршење законских и других прописа, те предлаже мјере и стандарде за унапређење, како концесионих односа, тако и законодавства, којима се регулишу концесиони односи.

У досадашњој примјени закона, Комисија је уочила одређене недостатке, који се односе на конзистентност самог закона, односно његове примјене у пракси.

Основна примједба на нови Закон односи се на институт „Јавног интереса“. Комисија сматра, као што смо указивали и у претходном извјештају, да јавни интерес као правни институт треба

да има кључну улогу у систему додјеле концесија, имајући у виду предмете концесионог права, као и циљеве успоставе концесионих односа у Републици Српској.

У садашњем Закону о концесијама предвиђено је да се јавни интерес процјењује само приликом доношења одлуке о покретању поступка додјеле концесије на основу иницијативе заинтересованог лица. Јавни интерес треба да представља базну чињеницу за успостављање концесионих односа без обзира о ком модалитету додјеле концесија је ријеч. Због тога сматрамо да јавни интерес мора да има конститутивни карактер и да се актом надлежног органа утврђује за сваки појединачни случај додјеле концесије, без обзира да ли се поступак додјеле концесије покреће од стране надлежног органа, по иницијативи заинтересованог лица, или у преговарачком поступку.

Надаље, Комисија сматра да је члан 40. Закона, којим се дефинише уступање уговора о концесији трећем лицу или финансијској организацији, у дијелу који се односи на уступање уговора финансијским организацијама, у колизији са законима који регулишу ову област (Закон о банкама, Закон о микрокредитним организацијама, Закон о штедно-кредитним организацијама и сл.). Наведеним законима регулишу се дјелатности финансијских организација које су искључиво финансијске природе.

Законом о концесијама регулише се право концесија као право обављања привредних дјелатности кориштењем јавних добара, природних богатстава и других добара од општег интереса, као и право обављања дјелатности од општег интереса.

Због тога што финансијске организације не могу обављати дјелатности које су предмет концесија не могу бити ни титулари уговора о концесији.

Правилник о поступку уступања уговора о концесији и промјени власничке структуре Концесионара („Службени гласник Републике Српске, број: 65/14), који је донијела Комисија за концесије регулише питање заштите правног интереса финансијских организација, као Кредитора у концесионим односима на начин, да имају право подношења захтјева за давање сагласности за уступање уговора о концесији у своје име, а за рачун Стицаоца када Концесионар не извршава своје обавезе према финансијској организацији по основу уговора о кредитирању концесионог пројекта. Оваквом правном регулацијом даје се право активне легитимације финансијским организацијама, да покрену поступак за уступање уговора о концесији новом Концесионару, али не и да стичу право концесије на основу уступања концесионог уговора.

Комисија сматра да члан 40. Закона о концесијама треба редефинисати на исти начин како би били усаглашени законски и подзаконски акти с једне стране, а са друге стране да се обезбиједи законом заштита правног интереса финансијских организација.

Комисија такође скреће пажњу на провођење члана 67. Закона о концесијама, којим се привредним друштвима која обављају дјелатност користећи јавна добра, природна богатства и друга добра од општег интереса, а немају закључен уговор о концесији обавезују да поднесу понуду за додјелу концесије у року од 6 мјесеци од дана ступања на снагу Закона о концесијама. Полазећи од чињенице да је обављање привредне дјелатности кориштењем јавног, природног или другог добра од општег интереса искључиво предмет концесионог права, потребно је ангажовање надлежних институција, а прије свих Владе Републике Српске, да сви привредни субјекти, који обављају наведену дјелатност се ставе под режим концесија. Такође је важно нагласити надлежност инспекцијских органа, да предузму мјере инспекцијског надзора према наведеним привредним субјектима.

2.2. Подзаконска акта

У складу са чланом 59. и чланом 68. Закона о концесијама, Комисија је уз сагласност Владе Републике Српске донијела сљедећа подзаконска акта:

- Правилник о поступку уступања уговора о концесији и промјени власничке структуре Концесионара;
- Правилник о садржају и начину вођења Регистра уговора о концесији и
- Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

Доношење наведених подзаконских аката је било потребно због чињенице, да је у међувремену ступио на снагу нови Закон о концесијама.

Поред наведених, Комисија у свом раду примјењује и друга подзаконска акта којима се уређује организација, дјелокруг рада Комисије, вођење поступака, поступања Комисије у предметима из њене надлежности, као што су:

- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Комисији за концесије Републике Српске;
- Правилник о платама и накнадама запослених у Комисији за концесије Републике Српске;
- Пословник о раду Комисије за концесије Републике Српске;
- Правилник о условима и начину кориштења службених возила;
- Етички кодекс за чланове и запослене у Комисији за концесије Републике Српске.

2.3. Документ о политици додјеле концесија

Комисија за концесије је уз сагласност Народне скупштине Републике Српске, донијела Документ о политици додјеле концесија („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/06).

Документом о политици додјеле концесија даје се опис привредних сектора у којима се путем концесија могу уступити на коришћење: природни ресурси, добра у општој употреби, или обављати дјелатности од општег интереса.

Документ о политици додјеле концесија даје свеобухватан и перспективан поглед на расположиве ресурсе и привредне капацитете, с циљем њиховог одрживог коришћења у комерцијалне сврхе.

Најзначајнији циљеви који се желе постићи Законом о концесијама и Документом о политици додјеле концесија су: пласман домаћег или страног капитала у инвестиционе пројекте, повећање квантитета и квалитета производа и услуга, ангажовање домаћих производних и услужних капацитета, повећање извоза, повећање фискалних прихода, унапређење стандарда пословања по свјетским и европским критеријумима, трансфер технологије и сл.

Имајући у виду да је донесен Закон о концесијама, Комисија припрема нови Документ о политици додјеле концесија, како би се актуелизирала политика додјеле концесија и ускладила са новим Законом о концесијама.

Приједлог новог Документа о политици додјеле концесија, Комисија ће упутити Народној скупштини на усвајање.

2.4. Концесије у одредбама других комплементарних закона

Комисија је анализирила законска и подзаконска акта према потенцијалним предметима концесије и уочила да постоје одређене неусклађености позитивних законских прописа и Закона о концесијама, а који стварају одређене проблеме у поступку додјеле концесија, односно реализацији концесионих уговора.

Комисија сматра да је потребно приступити хармонизацији позитивно-правних прописа, како би се превазишла колизија у самој законодавној материји, која правно регулише питање кориштења природних ресурса и добара у јавној употреби, како би њихово кориштење постало рационалније и економичније за Републику Српску.

Сматрамо да се одређеним законским актима даје право, или овлаштење кориштења природног ресурса чије кориштење, односно експлоатација, је искључиво законодавна материја Закона о концесијама.

Примјер за наведено је вађење шљунка, пијеска и камена из корита водотока на основу издатих водних аката. Наведеним водним актима се даје одобрење за уређење корита водотока у складу са усвојеним Програмима уређења истих, што представља законодавну материју Закона о водама.

Вађење материјала из водотока (шљунка, пијеска, камена) према програму уређења водотока је концесионо право утврђено Законом о концесијама. Због тога што је вађење материјала из водотока, у сврху експлоатације, право које се стиче на основу Закона о концесијама и не може се стицати на основу Закона о водама (осим у случају уређења корита водотока без права на експлоатацију) потребно је приступити усклађивању наведених законских аката како би се избјегла нелегална експлоатација.

Постоји потреба, и у другим областима, усклађивања позитивно-правних прописа са прописима који регулишу концесионо право и основна начела политике додјеле концесија у Републици Српској.

Хармонизација правне регулативе треба да осигура правну сигурност у погледу додјеле концесија, као важну компоненту у спровођењу политике додјеле концесија.

3. ОСНОВНЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У досадашњем раду, Комисија је укупно одржала 507 (петстотинаседам) сједница, од чега је у 2014. години, одржала 46 (четрдесетшест) сједница. Активности Комисије на сједницама су биле усмјерене на рјешавање захтјева о давању сагласности на Студије економске оправданости, о давању сагласности на документацију за јавно надметање, о давању приједлога рјешења о избору најповољнијег понуђача у додјели концесије, отварање и вредновање приспјелих понуда по јавном позиву за додјелу концесије, о давању сагласности на Приједлог уговора о концесији и анексе уговора о концесији, о давању сагласности на уступање уговора о концесији и промјену власничке структуре у Концесионару, у складу са Законом и Правилником, као и давање мишљења, која су према Комисији, у складу са прописаним процедурама, упутила ресорна министарства, Концесионари, друге институције, те правна и физичка лица, разматрање извјештаја извршених провјера рада Концесионара, израда општих аката Комисије у складу са новим Законом о концесијама.

У 2014. години од стране ресорних министарстава, Владе Републике Српске, Концесионара, те значајног броја правних и физичких лица, упућено је 219 (двјестотинедеветнаест) захтјева, и након њихове анализе и разматрања Комисија је донијела:

- 8 Рјешења о давању сагласности на студију економске оправданости;
- 5 Рјешења о давању сагласности на документацију за јавно надметање;
- 4 Рјешења о одобравању Јавног позива за додјелу концесије;
- 13 Приједлога рјешења Влади Републике Српске о избору најповољнијег понуђача у додјели концесије;
- 17 Рјешења о давању сагласности за закључење уговора о концесији;
- 1 Рјешење о давању претходне сагласности на Приједлог уговора о концесији;
- 1 Рјешење о одбијању захтјева за давање сагласности за закључење уговора;
- 23 Рјешења о давању сагласности на анексе уговора о концесији;
- 9 Рјешења о давању сагласности на уступање уговора о концесији и промјену власничке структуре у Концесионару;
- 1 Рјешење Комисије којим се одбацује понуда на Јавни позив;
- 1 Рјешење Комисије о стављању ван снаге претходног рјешења;
- 2 Рјешења о давању сагласности за вођење преговора са понуђачима;
- 1 Рјешење о давању сагласности за покретање преговарачког поступка;
- 2 Непотпуна предмета су враћена на допуну и дораду;
- 14 Мишљења која су тражена од стране министарстава, правних и физичких лица;
- 77 Одговора на разне упите од стране ресорних министарстава, правних и физичких лица;
- 40 Интерних Одлука Комисије за концесије.

Комисија је у 2014. години усвојила сљедећа документа:

- Правилник о поступку уступања уговора о концесији и промјени власничке структуре Концесионара;
- Правилник о садржају и начину вођења Регистра уговора о концесијама и
- Упутство о процјени Јавног интереса.

3.1. Провјера рада Концесионара

Комисија за концесије је обавила већи број провјера рада Концесионара, укупно 262 (двистотинешездестије) провјере из области енергетике, минералних ресурса, пољопривреде, те контролу једног уговора закљученог из области игара на срећу. У вези с тим, извршена је провјера рада Концесионара или су достављени извјештаји Концесионара о реализацији концесионих пројеката, и то:

- 58 Концесионара и 106 уговора из области енергетике;
- 74 Концесионара и 88 уговора из области минералних ресурса;
- 61 Концесионара и 67 уговора из области пољопривреде;
- 1 Концесионар и 1 уговор из области игара на срећу.

Након свих обављених провјера сачињени су записници, те достављени извјештаји надлежним министарствима.

О обављеним провјерама рада Концесионара више ће бити ријечи у дијелу извјештаја који се односи на анализу стања у појединим секторима.

3.2. Активности Комисије из области изградње и коришћења енергетских објеката

3.2.1. Рјешења Комисије

У току 2014. године, Министарство индустрије, енергетике и рударства упутило је 39 (тридесетдевет) захтјева, који су се односили на рјешавање предмета из области изградње и коришћења енергетских објеката, а Комисија је донијела и упутила Министарству индустрије, енергетике и рударства:

- 4 Рјешења о давању сагласности на Студију економске оправданости;
- 2 Рјешења о одобравању Јавног позива за додјелу концесије;
- 1 Рјешење о давању сагласности на документацију за јавно надметање;
- 1 Рјешење којим се одбацује понуда пристигла на Јавни позив;
- 1 Рјешење о давању сагласности за покретање преговарачког поступка;
- 6 Рјешења о давању сагласности за закључење уговора о концесијама;
- 5 Приједлога рјешења о избору најповољнијег понуђача у додјели концесије;
- 5 Рјешења о давању сагласности на уступање уговора о концесији и промјени власничке структуре;
- 14 Рјешења о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији.

Министарство индустрије, енергетике и рударства је доставило 9 (девет) закључених уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2014. години.

У табелама 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. и 10. дат је преглед закључених уговора, рјешења и закључака Комисије у 2014. години из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 1. - Преглед закључених уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. Уговора	Датум закључења Уговора
1.	„МХ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА ЗП ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА“ а.д. Пале	Изградња и коришћење МХЕ „Месићи-Нова“, снаге 4,9 MW, на ријеци Прачи	05.05/020-913/14	14.04.2014.
2.	„БУК“ д.о.о. Источно Сарајево	Изградња и коришћење МХЕ „Подивич“, снаге 1,35 MW на Касиндолској ријеци	05.05/360-32-4/14	29.04.2014.
3.	„БУК“ д.о.о. Источно Сарајево	Изградња и коришћење МХЕ „Самар“, снаге 0,95 MW на Касиндолској ријеци	05.05/360-32-2/14	29.04.2014.
4.	„БУК“ д.о.о. Источно Сарајево	Изградња и коришћење МХЕ „Слапи“, снаге 0,925 MW на Касиндолској ријеци	05.05/360-32-3/14	29.04.2014.
5.	„РУДИНГ“ д.о.о. Источно Сарајево	Изградња и коришћење МХЕ „Жељезница 1“, снаге 0,75 MW на ријеци Жељезници	05.05/020-1113/14	12.05.2014.
6.	„РУДИНГ“ д.о.о. Источно Сарајево	Изградња и коришћење МХЕ „Жељезница 2“, снаге 0,75 MW на ријеци Жељезници	05.05/020-1114/14	14.05.2014.
7.	„ЗП ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ НА ВРБАСУ-БОЧАЦ 2“ а.д. Мркоњић Град	Изградња и коришћење МХЕ „Бочац 2“, снаге 8,76 MW на ријеци Врбас	05.05/020-3161-3/13	28.05.2014.
8.	„МЕГА ЕЛЕКТРИК“ а.д. Бања Лука	Изградња и коришћење МХЕ „Жираја II“, снаге 0,9 MW на ријеци Жираји	05.05/360-84-5/14	09.06.2014.
9.	„МАЈНЕХ“ д.о.о. Пале	Изградња и коришћење МХЕ „Горње Пале“, снаге 1,66 MW на ријеци Бистрици	05.05/360-221-6/14	14.11.2014.

Укупно је закључено 9 (девет) уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 2. - Рјешења Комисије о давању сагласности на Студије економске оправданости из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Студија економске оправданости за изградњу ХЕ „Месићи-Нова“	Дата сагласност на студију	На ријеци Прачи, општина Рогатица	05.02.2014.

2.	Студија економске оправданости за изградњу друге и треће фазе МХЕ „Дивич“	Дата сагласност на студију	На ријеци Врбањи	21.05.2014.
3.	Студија економске оправданости за изградњу и кориштење ХЕ „УЛОГ“	Дата сагласност на студију	На ријеци Неретви	22.05.2014.
4.	Студија економске оправданости за изградњу МХЕ „Жежеља“	Дата сагласност на кориговану студију	На ријеци Жежељи	19.06.2014.

Укупно су дате 4 (четири) сагласности на Студију економске оправданости из области изградње и кориштења енергетских објеката.

Табела 3. - Рјешења Комисије о одобравању Јавног позива из области изградње и кориштења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Јавни позив за додјелу концесије за изградњу МХЕ „Жираја II“, снаге 0,9 MW	Одобрен Јавни позив	На ријеци Жираји, општина Теслић	21.01.2014.
2.	Јавни позив за додјелу концесије за изградњу и кориштење МХЕ „Горње Пале“, снаге 1,66 MW	Одобрен Јавни позив	На ријеци Бистрици, општина Пале	28.05.2014.

Укупно су дате 2 (двје) сагласности на Јавни позив из области изградње и кориштења енергетских објеката.

Табела 4. - Рјешења Комисије за давање сагласности на документацију за јавно надметање из области изградње и кориштења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Сагласност на документацију за јавно надметање за додјелу концесије за изградњу и кориштење МХЕ „Медош“, снаге 3,975 MW	Дата сагласност	На ријеци Дрињачи, општина Зворник	13.08.2014.

Укупно је дата 1 (једна) сагласност на документацију за јавно надметање из области изградње и кориштења енергетских објеката.

Табела 5. - Рјешења Комисије којима се одбацују понуде пристигле на Јавни позив из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Понуда на Јавни позив за додјелу концесије за изградњу и кориштење МХЕ „Медош“	Одбацује се понуда на Јавни позив понуђача привредног друштва „Медос“ д.о.о. Зворник, због непотпуности и неуредности достављене документације	На ријеци Дрињачи, општина Зворник	22.10.2014.

Укупно је дато 1 (једно) Рјешење Комисије којим се одбацује понуда пристигла на Јавни позив из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 6. - Рјешења Комисије за концесије за давање сагласности за покретање преговарачког поступка из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Сагласност за покретање преговарачког поступка за продужење концесионог периода за изградњу и кориштење ХЕ „УЛОГ“	Дата сагласност	ХЕ „УЛОГ“, на ријеци Неретви	26.03.2014.

Укупно је дата 1 (једна) сагласност за покретање преговарачког поступка из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 7. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„РУДИНГ“ д.о.о. Иточно Сарајево	Изградња и коришћење МХЕ „Жељезница 1“ снаге 0,75 MW и МХЕ „Жељезница 2“ снаге 0,75 MW на ријеци Жељезници, општина Источна Илиџа	Сагласност за закључење уговора	18.02.2014.

2.	„BLAUTAL NATURENERGIE GMBH“ Њемачка	Изградња и коришћење МХЕ „Подивич“, снаге 1,35 MW, МХЕ „Слапи“, снаге 0,925 MW и МХЕ „Самар“, снаге 0,95 MW на Касиндолској ријеци	Сагласност за закључење уговора	18.02.2014.
3.	МХ „ЕРС“ МП, ЗП „ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА“ а.д. Пале	Изградња и коришћење МХЕ „Месићи-Нова“, снаге 4,9 MW, на ријеци Прачи, општина Рогатица	Сагласност за закључење уговора	21.03.2014.
4.	„МЕГА ЕЛЕКТРИК“ а.д. Бања Лука	Изградња и коришћење МХЕ „Жираја II“, снаге 0,9 MW, на ријеци Жираји, општина Теслић	Сагласност за закључење уговора	27.03.2014.
5.	„МАЈНЕХ“ д.о.о. Пале	Изградња и коришћење МХЕ „Горње Пале“, снаге 1,66 MW, на ријеци Бистрици, општина Пале	Сагласност за закључење уговора	11.09.2014.
6.	„MINECO“ Ltd Лондон, Велика Британија	Изградња и коришћење МХЕ „Медош“, снаге 3,975 MW, на ријеци Дрињачи, општина Зворник	Сагласност за закључење уговора	22.10.2014.

Укупно је дато 6 (шест) сагласности за закључење уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 8. - Приједлози рјешења Комисије о избору најповољнијег понуђача у додјели концесије из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„BLAUTAL NATURENERGIE GMBH“ Њемачка	Изградња и коришћење МХЕ „Подивич“, снаге 1,35MW, МХЕ „Слапи“, снаге 0,925 MW и МХЕ „Самар“, снаге 0,95 MW на Касиндолској ријеци	Сагласност за закључење уговора	18.02.2014.
2.	„РУДИНГ“ д.о.о. Источно Сарајево	Изградња и коришћење МХЕ „Жељезница 1“, снаге 0,75 MW и „Жељезница 2“, снаге 0,75 MW на ријеци Жељезници	Сагласност за закључење уговора	18.02.2014.
3.	„МЕГА ЕЛЕКТРИК“ а.д. Бања Лука	Изградња и коришћење МХЕ „Жираја II“, снаге 0,9 MW на ријеци Жираји	Сагласност за закључење уговора	27.03.2014.

4.	„MAJNEX“ д.о.о. Пале	Изградња и коришћење МХЕ „Горње Пале“, снаге 1,66 MW, на ријеци Бистрици, општина Пале	Сагласност за закључење уговора	11.09.2014.
5.	„MINECO“ Ltd Лондон, Велика Британија	Изградња и коришћење МХЕ „Медош“, снаге 3,975 MW на ријеци Дрињачи, општина Зворник	Сагласност за закључење уговора	22.10.2014.

Укупно је дато 5 (пет) Приједлога рјешења о избору најповољнијег понуђача у додјели концесије из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 9. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности на уступање уговора о концесији и промјени власничке структуре из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„ЕТА“ д.о.о. Зворник	Пренос права на концесију на новоосновано концесионо предузеће „ЕТА ENERGY“ д.о.о. Зворник за изградњу 4 МХЕ: „Испод Кушлата“, „Чајкуша“, „Медашевац“ и „Барски поток“	Дата је сагласност на пренос	18.06.2014.
2.	„ОМОРИКА П.Е.Т.“ д.о.о. Добој	Пренос права на концесију на новоосновано концесионо предузеће „ОМОРИКА МХЕ“ д.о.о. Добој за изградњу 3 МХЕ: „Кушлат“, „Парни Луг“, „Пећина-Тишћа“	Дата је сагласност на пренос	08.07.2014.
3.	„BLAUTAL NATURENERGIE GMBH“ Њемачка	Пренос права на концесију на новоосновано концесионо предузеће „БУК“ д.о.о. Источно Сарајево за изградњу 3 МХЕ: „Подивич“, „Слапи“ и „Самар“	Дата је сагласност на пренос	31.07.2014.

4.	„COMSAR ENERGY HIDRO“ д.о.о. Бања Лука	Промјена власништва у концесионом друштву „COMSAR ENERGY HIDRO“ д.о.о. Бања Лука. Пренос 100% власништва са „COMSAR ENERGY TRADING“ д.о.о. Бања Лука на „COMSAR HYDRO HOLDING LIMITED“ Никозија, Кипар.	Дата је сагласност на промјену власништва	16.10.2014.
5.	„ЕОЛ ПРВИ“ д.о.о. Невесиње	Промјена власничке структуре у конц.пред. „ЕОЛ ПРВИ“ са садашњег власника привредног друштва „ОМЕГА ПЛУС“ д.о.о. Београд на новог власника „КЕРМАС ЕНЕРГИЈА“ д.о.о. Загреб	Дата је сагласност за промјену власничке структуре	05.12.2014.

Укупно је дато 5 (пет) Рјешења о давању сагласности на уступање уговора о концесији и промјени власничке структуре из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 10. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	ХЕ „БИСТРИЦА“ д.о.о. Фоча	Изградња МХЕ „Јањина Ј-1“ на ријеци Јањини	Сагласност за закључење Анекса VI уговора	21.01.2014.
2.	„ЕТА“ д.о.о. Зворник	Изградња МХЕ „Испод Кушлата“ на ријеци Дрињачи	Сагласност за закључење Анекса III уговора	13.02.2014.
3.	„HIDROENERGY“ д.о.о. Гацко	Изградња МХЕ „Сутјеска С-3“ на ријеци Сутјесци	Сагласност за закључење Анекса I уговора	13.02.2014.
4.	„HIDROENERGY“ д.о.о. Гацко	Изградња МХЕ „Јабушница С-Ј-2“ на ријеци Јабушници	Сагласност за закључење Анекса I уговора	13.02.2014.
5.	„МЕГА ЕЛЕКТРИК“ а.д. Бања Лука	Изградња МХЕ „Жежеља“ на ријеци Жежељи	Сагласност за закључење Анекса III уговора	19.06.2014.
6.	„HIDROENERGY“ д.о.о. Гацко	Изградња МХЕ „Јабушница С-Ј-3“ на ријеци Јабушници	Сагласност за закључење Анекса III уговора	18.06.2014.
7.	„ОМОРИКА-МХЕ“ д.о.о. Зворник	Изградња МХЕ „Пећина-Тишћа“ на ријеци Дрињачи	Сагласност за закључење Анекса II уговора	09.07.2014.

8.	„ОМОРИКА-МХЕ“ д.о.о. Зворник	Изградња МХЕ „Парни луг“ на ријеци Дрињачи	Сагласност за закључење Анекса II уговора	09.07.2014.
9.	„ОМОРИКА-МХЕ“ д.о.о. Зворник	Изградња МХЕ „Кушлат“ на ријеци Дрињачи	Сагласност за закључење Анекса II уговора	09.07.2014.
10.	„ZEMX“ д.о.о. Сребреница	Изградња МХЕ „Штедрић“ на ријеци Штедрић	Сагласност за закључење Анекса I уговора	25.07.2014.
11.	„ЕФТ ХЕ УЛОГ“ а.д. Калиновик	Изградња и кориштење ХЕ „Улог“ на ријеци Неретви	Сагласност за закључење Анекса II уговора	25.07.2014.
12.	„ЕОЛ ПРВИ“ д.о.о. Невесиње	Изградња и кориштење парка вјетрењача на локацији Трусина	Сагласност за закључење Анекса I уговора	31.07.2014.
13.	„LSB ELEKTRANE“ д.о.о. Бања Лука	Изградња МХЕ „Медна“ на ријеци Сани	Сагласност за закључење Анекса уговора	26.09.2014.
14.	„ЕОЛ ПРВИ“ д.о.о. Невесиње	Изградња и кориштење парка вјетрењача на локацији Трусина	Сагласност за закључење Анекса II уговора	04.12.2014.

Укупно је дато 14 (четрнаест) сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката.

3.2.2. Провјера рада Концесионара

У току 2014. године Комисија је у складу са законским овлашћењима вршила провјеру рада Концесионара на реализацији концесионих уговора из области енергетике. Чланови Комисије су извршили контролу рада Концесионара и реализације свих потписаних уговора, на основу чега се може констатовати да су и даље присутни неки од проблема, који су били уочени и у претходним извјештајним периодима, а који се у највећој мјери односе на:

- Лоше базе података везано за претходна истраживања и мјерења и др.;
- Низак ниво постојеће документације (пројектне и планске);
- Недостатак одговарајућих стручних установа и пројектних кућа;
- Спорост администрације око издавања дозвола и сагласности;
- Недостатак квалитетних инвеститора;
- Плаћање накнада више пута по истој основи.

Представници Комисије су извршили провјеру рада Концесионара и реализације уговора, при чему смо посебно водили рачуна о:

- Нивоу прикупљене документације;
- Роковима из основног уговора и анекса;
- Проблемима и узроцима тих проблема, који успоравају реализацију закључених уговора;
- Обезбјеђењу средстава за финансирање пројекта;
- Рјешавању имовинско-правних односа на парцелама, које су дефинисане концесионим уговором;
- Прибављању разних дозвола, сагласности, одобрења, банкарских гаранција, а све у складу са уговором;
- Степену реализације укупног пројекта.

У овом извјештају по први пут, од када је Министарство индустрије, енергетике и рударства потписало уговоре о концесији за изградњу и коришћење малих хидроелектрана са садашњим Концесионарима, можемо истаћи да се ради о значајном степену реализације уговора. Из табеле (прилог 1. - Извјештаја) видљиво је да број изграђених електрана, електрана које су у завршној фази градње, електрана које се граде или за које је прибављена дозвола за грађење, прелази 50% свих уговора (уколико се број свих уговора умањи за број уговора који су предложени за раскид). Због тренутно повољног тренда у реализацији уговора, потребно је нагласити проблем плаћања концесионе накнаде, из разлога који би могао резултирати блокадом читавог процеса. Проблем се огледа у плаћању концесионе накнаде, односно у карактеру концесионе накнаде и начину расподјеле накнаде између буџета Републике и локалних заједница.

Тако нпр., Концесионари који су реализовали уговор о изградњи мале хидроелектране, долазе у врло неповољну ситуацију, када у фази експлоатације морају, поред осталог, да плаћају и водне накнаде и накнаде за потопљено земљиште и концесиону накнаду. Потенцијални страни инвеститори су прецизно израчунали да ова плаћања у том случају прелазе преко 10% од укупно оствареног прихода, што је изузетно неповољно за све инвеститоре. Скренули су нам пажњу да неће аплицирати на Јавне позиве све док се не ријеша овај проблем и због тога сугеришемо Влади Републике Српске да у што краћем року донесе Закон о накнадама, како би се страни инвеститори и инвеститори уопште у већем броју пријављивали на Јавне позиве, а чиме би се избјегло плаћање исте накнаде по више основа.

У суштини, ријеч је о накнади за коришћење природног богатства, која се некад зове водна накнада, некад накнада за коришћење потопљеног земљишта, а некада концесиона накнада. Овим Законом о накнадама би се морао ријешити појам и износ свих накнада, како би се могли слободно појавити на тржишту и понудити исплативе пројекте.

Са друге стране, накнада која се и уплати на буџет Републике Српске не долази до локалних заједница, тј. средства која се дозначе на буџет не усмјеравају се према локалним заједницама у складу са Законом о концесијама, тако да у пракси имамо велики проблем са начелницима и администрацијом локалних заједница, јер немају приход од концесионе накнаде, па коче реализацију концесионих пројеката.

У колико би се ажурирала ова плаћања према локалним заједницама у многоме би се олакшала имплементација уговора о концесијама, порасло би повјерење на релацији Република – локалне заједнице, а сами Концесионари би извукли највећу корист, јер би се локалне заједнице значајније укључиле у реализацију потписаних концесионих уговора.

3.2.3. Концесија за РиТЕ Станари

У фебруару 2008. године, ЕФТ „Рудник и Термоелектрана Станари“ д.о.о. Станари је са Владом Републике Српске потписала концесиони уговор за изградњу и коришћење Термоелектране Станари снаге 410 MW. Концесиони период обухвата 24 мјесеца припремног периода и 30 година за изградњу и коришћење термоелектране.

Након потписа анекса уговора, коригована је дужина припремног периода на 5 (пет) година, а потписом анекса II у јулу 2010. године, промјењена је првобитно пројектована снага са 410 MW на 300 MW, јер се одустало од блока веће снаге због високе цијене опреме извођења радова, других рокова испоруке опреме и отежаног затварања финансијске конструкције.

Са кинеском компанијом DEC (Dongfang Electric Corporation) је, 05.05.2010. године у згради Владе Републике Српске у Бања Луци, потписан је уговор о изградњи Термоелектране Станари

инсталисане снаге од 300 MW, по систему „кључ у руке“, по уговору, почетак комерцијалног рада термоелектране је 45 мјесеци од затварања финансијске конструкције, односно половином 2016. године.

Уплатом аванса ЕРС уговор је ступио на снагу 21.12.2012. године, од када тече рок од 45 мјесеци.

ЕФТ-РУДНИК И ТЕРМОЕЛЕКТРАНА СТАНАРИ д.о.о. започео је изградњу Термоелектране Станари са котлом за сагоријевање угља у циркулационом флуидизованом слоју, номиналном инсталисаном снагом турбогенератора од 300 MW и директним ваздушним системом за хлађење кондензатора.

3.2.3.1. Преглед изведених радова у 2014. години

Грађевинске радове, углавном, изводе домаће грађевинске фирме, као одобрени подизвођачи главног кинеског извођача DEC-а.

На већини објеката у току су завршни грађевински и занатски радови, затим радови на уградњи опреме, док је на неколико објеката у току изградња конструкције објеката зграда терцијарног дробљења, пресипне зграде, мостови транспортера угља. На главној погонској линији објеката актуелни су сљедећи радови:

- Кондензаторско постројење. Монтажа лопатица, редуктора, електромотора и подизање склопова.
- Машинска сала. Извођење радова на армираном бетонском степеништу, монтажа фасадних панела, извођење дијела равног крова.
- Котловско постројење. У току је уградња циклона, уградња канала, топлог примарног и секундарног ваздуха и уградња канала димног гаса. Врши се монтажа дренажних цијеви котла и монтирају се цијеви напојне воде за хладњаке паре. У току су припремне активности за почетак монтаже термичке изолације.
- Главна командна зграда. Завршени радови на монтажи алукобонд фасаде и керамичарски радови унутар објекта. Монтажа опреме је у току.
- Филтерско постројење. Наставак монтаже челичне конструкције објекта и излазних лијевкова врећастих филтера.
- Димњак. Предмонтажа и монтажа сегмената унутрашње димоводне челичне цијеви димњака.
- Актуелни су радови на пратећим објектима.
- Започета је монтажа комбиноване машине на складишту угља. На згради секундарног дробљења изводи се зидање вањских и преградних зидова, док је на згради терцијарног дробљења у току изградња армирано-бетонске скелетне конструкције објекта и зидање зидова на етажама гдје су груби грађевински радови завршени.
- Настављају се радови на изградњи вањских инсталација и армирано-бетонских кишних канала.

3.2.4. ХЕ „УЛОГ“

Након извршене провјере рада Концесионара „ЕФТ - ХЕ УЛОГ“ д.о.о. Калиновик и реализације Уговора о концесији, Комисија је установила да се на реализацији пројекта изградње ХЕ „Улог“ одвијају сљедеће активности:

- Кроз до сада изведене грађевинске радове закључено је да су геолошки услови на градилишту ХЕ „Улог“ веома сложени и да су битно лошији, него што се првобитно претпостављало. У том смислу, сагласно пројекту истраживања завршена су допунска геолошка истраживања четврте фазе на локацији бране „Недавић“ и машинске зграде у Љусићима.
- Сагласно резултатима допунских геолошких истраживања, врши се прилагођавање пројектних рјешења реалним теренским условима. Консултантске услуге предпројектовања и допројектовања врши Енергопројект-Хидроинжењеринг из Београда.
- Пошто су резултати геолошких испитивања на локацији машинске зграде показали врло лоше факторе у смислу стабилности терена, а имајући у виду да се на предметној падини налазе објекти ХЕ „Улог“ под високим притиском, било је неопходно да се санационим радовима обезбиједи висок фактор сигурности. Пројекат санације падине је у изради и очекује се завршетак до краја јуна 2015. године.
- Због појаве великих одрона на пројектованој позицији бране „Недавић“, истражни радови који су завршени пред крај 2014. године, показали су да се позиција бране мора помјерити за око 80м у низводном смјеру. Предпројектовање бране и прибранских објеката је у завршној фази и њихов завршетак се очекује до краја јуна 2015. године.
- У току зимског периода 2014./2015. грађевински радови су обустављени, јер су условљени новим пројектним рјешењима која се очекују средином 2015. године.
- Концесионар је наставио са експропријацијом земљишта на локацији будућег акумулационог језера и до сада је откупљено скоро 80% од укупне потребне површине земљишта (113ха од укупно 142ха).

3.2.5. ХЕ „ДАБАР“

Влада Републике Српске је 19. априла 2011. године донијела Одлуку о почетку реализације пројекта ХЕ „Дабар“. Тренутно се воде активности на:

- Извођењу радова на приступним путевима;
- Изградњи транспортних кракова водовода за водоснабдијевање градилишта;
- Изградњи примарних објеката система водовода за водоснабдијевање градилишта;
- Изградња 20 KV далековода и трафостаница за напајање градилишта;
- Измјештању постојећег гробља и цијепању парцела за провођење кроз операте.

Најбитније околности које су утицале на утврђену динамику извођења радова су неосноване жалбе појединих понуђача за извођење уговорених радова, мали број запослених, непоштовање постигнутог писменог споразума о изградњи инфраструктурних објеката од стране власника некретнина, дозвола за припремне радове издата је 28.08.2014. године, због измјене пројектних рјешења за одређене путне правце дошло је до измјене локацијских услова, експропријационог елабората и пројеката кракова дистрибутивног водовода. Посебан проблем у реализацији пројекта представља покренути управни спор од стране Министарства околиша и туризма Федерације Босне и Херцеговине, на рјешење о одобравању студије утицаја пројекта ХЕ „Дабар“ на животну средину, издато од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију, са чиме су упознати сви релевантни органи институција Републике Српске.

3.2.6. „ГАС-РЕС“ д.о.о.

„Гас-Рес“ је у 2014. години наставио са активностима на реализацији пројекта „Јужни ток“ у Републици Српској. Приликом провођења тих активности „Гас-Рес“ се суочио са опструкцијом од стране субјеката из Федерације Босне и Херцеговине и органа на БиХ нивоу. Крајем 2014. године „Газпром“ је зауставио пројекат „Јужни ток“, што је довело до тога да се морао модификовати концепт будућег дјеловања. Паралелно, „Гас-Рес“ је у току 2014. године водио разговоре са „Газпром Експортом“ о закључивању уговора о директном снабдијевању гасом Републике Српске на постојећем гасоводу. У септембру 2014. године потписани су основни услови испоруке, а текст уговора је парафиран у децембру 2014. године.

„Гас-Рес“ је 27.02.2015. године потписао уговор о директној испоруци гаса са „Газпром Експортом“ тако, да ће основу дјеловања овог предузећа у наредном периоду представљати реализација овог уговора. Снабдијевање руским гасом из правца Србије остаје стратешко одређење „Гас-Рес-а“. У овом тренутку гасификација Републике Српске реализује се по постојећем гасоводу.

3.2.7. Реализација уговора за изградњу и коришћење малих хидроелектрана

У реализацији уговора о концесијама из области малих хидроелектрана дошло је до великог напретка, што се прије свега огледа у чињеници да:

- Концесионар „ЕРС мале хидроелектране“ д.о.о. Бања Лука (Energy Zotter Bau) има изграђена два производна електроенергетска објекта на ријеци Сућесци, и то: МХЕ „Сућеска Р-С-1“, снаге 1,70 MW и годишње производње 8,70 GWh и МХЕ „Сућеска Р-С-2“, снаге 0,74 MW и годишње производње 3,363 GWh.
- Концесионар „Vobar Taubinger Elektrik“ д.о.о. Бијељина (Компанија Бобар Бијељина) има изграђен један производни електроенергетски објекат у општини Фоча, МХЕ „Бистрица Б-5А“, снаге 3,8 MW и годишње производње 11,0 GWh.
- Концесионар „Eling Inžinjering МНЕ“ д.о.о. Теслић („Елинг Инжињеринг“ д.о.о. Теслић) има изграђена два производна електроенергетска објекта: МХЕ „Дивич“ на ријеци Врбањи, снаге 3,8 MW и годишње производње 12,8 GWh и МХЕ „Иломска“ снаге 0,22 MW и годишње производње 0,67 GWh.
- Концесионар „ЕХЕ“ д.о.о. Бања Лука („Eling Inžinjering МНЕ“ д.о.о. Теслић) има изграђен један производни електроенергетски објекат на ријеци Угар, МХЕ „Новаквићи“, снаге 4,9 MW и годишње производње 18,5 GWh.
- Концесионар „Електро Добој“ а.д. Добој има изграђен један производни електроенергетски објекат МХЕ „Пакленица“ на ријеци Пакленици, снаге 0,2 MW и годишње производње 1,8 GWh.
- Концесионар „Мега Електрик“ а.д. Бања Лука има изграђена три производна електроенергетска објекта, и то: МХЕ „Жираја“, снаге 0,09 MW и годишње производње 0,52 GWh, МХЕ „Велика Јасеница“, снаге 0,068 MW и годишње производње 0,04 GWh и МХЕ „Жежеља“ снаге 0,073 MW и годишње производње 0,42 GWh.
- Концесионар „Siming Trade“ д.о.о. Фоча има изграђен један производни електроенергетски објекат МХЕ „Отеша Б-О-2“, снаге 1,6 MW и годишње производње 5,6 GWh.
- Концесионар „Е - ПРОМЕТ“ д.о.о. Котор Варош има изграђен један електроенергетски објекат МХЕ „Грабовица“ на Грабовичкој ријеци, притока Врбање, снаге 0,5 MW и годишње производње 2,7 GWh.

Значајно је истаћи да је Закон о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији усвојен у 2013. години („Службени гласник Републике Српске“, број: 39/13), као и амандман на Закон о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији („Службени гласник Републике Српске“, број: 108/13). Ови акти примарног законодавства имали су директан утицај на активности у надлежности РЕРС-а, у оквиру обновљивих извора енергије и ефикасној когенерацији, односно РЕРС је у току 2014. године, уз сагласност Владе Републике Српске, усвојио:

- Правилник о измјенама и допунама Правилника о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији;
- Стандарде квалитета снабдијевања електричном енергијом;
- Одлуку о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији;
- Одлуку о висини накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији;
- Правилник о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача.

Комисија за концесије је уз сагласност Владе Републике Српске усвојила Правилник о поступку уступања Уговора о концесији и промјени власничке структуре Концесионара („Службени гласник Републике Српске“, број: 65/14).

Министарство индустрије, енергетике и рударства је донијело Правилник о висини концесионе накнаде и банкарским гаранцијама у области електроенергетике, енергената, рударства и геологије („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/14).

Доношењем ових аката створили су се реални предуслови да већи број, досад додијељених малих хидроелектрана буде економски исплатив. Тиме је отклоњена једна од највећих препрека у реализацији уговора о концесији за изградњу малих хидроелектрана, јер смо анализом достављених студија утврдили да је значајан број пројеката малих хидроелектрана неисплатив, или се налазио на самој ивици рентабилности, везано за ниво цијена, који је тренутно важио на тржишту.

Сви ови набројани акти донешени у 2014. години, као и остала акта која су донешена и усвојена у периоду до 2014. године у многоне су убрзали реализацију концесионих пројеката што је нарочито видљиво из прегледа активности на реализацији Уговора о концесији за изградњу и коришћење енергетских објеката у 2014. години - табела (прилог 1. - Извјештаја).

Поред 12 (дванаест) изграђених малих хидроелектрана, 17 (седамнаест) малих хидроелектрана налазе се пред пуштањем у рад или су у поодмаклој фази градње:

- „Електро Јована“ д.о.о. Милићи (МХЕ „Јована“ на Зеленом Јадру);
- „Хидроелектране Бистрица“ д.о.о. Фоча (МХЕ „Бистрица Б-1“, МХЕ „Бистрица Б-2А“ и МХЕ „Бистрица Б-3“);
- „Hydroenergy“ д.о.о. Гацко (МХЕ „Јабушница С-Ј-2“, МХЕ „Јабушница С-Ј-3“ на ријеци Јабушници);
- „ЕХЕ“ д.о.о. Бања Лука (МХЕ „Запеће“ на ријеци Угру);
- „Eling Inžinjering МНЕ“ д.о.о. Теслић (МХЕ „Говза Б-Г-2 + Говза Б-Г-3 на ријеци Говзи, МХЕ „Студена“);
- „Електрос“ д.о.о. Бања Лука (МХЕ „Б-Г-1“);
- „Интеренерго“ д.о.о. Љубљана (МХЕ „Медна“ на Сани);
- „ЕТА“ д.о.о. Зворник (МХЕ „Испод Кушлата“ на ријеци Дрињачи);
- „Хидроинвест“ д.о.о. Рогатица (МХЕ „Дуб“ на ријеци Прачи, МХЕ „Устипрача“ на ријеци Прачи);
- ХЕ „Дабар“ д.о.о. Требиње;

- „Електродистрибуција“ Пале (МХЕ „Месићи-Нова“);
- ХЕ „Улог“ д.о.о. Калиновик.

Један број Концесионара је дошао до дозволе за грађење, или отпочео са припремним радовима, као нпр.: „Хидроелектране Бистрица“ д.о.о. Фоча (МХЕ „Јањина J-1“); „Hydroenergy“ д.о.о. Гацко (МХЕ „Јабушница С-3“); „ЕЛП“ д.о.о. Шипово (МХЕ „Главица“ на Пливи); „Корона“ д.о.о. Власеница (МХЕ „Горњи Залуковик II“); „АБН“ д.о.о. Бијељина (МХЕ „Градац“ на ушћу Мајевачког канала и МХЕ „АТЦ“ на Ободном каналу); „Инвинг“ д.о.о. Власеница (МХЕ „Скавац-Грабовица“ на Грабовичкој ријеци и МХЕ „Грабовичка ријека“ на Грабовичкој ријеци); „Страјко“ д.о.о. Требиње (МХЕ „До“ на ријеци Брегави); „Еурографика“ д.о.о. Зворник (МХЕ „Шековићи“ на ријеци Дрињачи); „Ековат“ д.о.о. Мркоњић Град (МХЕ „Сокочница“ на ријеци Сокочници и МХЕ „Медна Склоп“ на ријеци Медијанци).

Из табеле (прилог 1. - Извјештаја) видљиво је да је Комисија за концесије предложила за раскид 27 (двадесетседам) уговора код којих није дошло до никаквог помака у 2014. години, у смислу провођења активности на реализацији потписаних уговора о концесији.

3.2.8. Преглед активности на реализацији уговора о концесији за МХЕ - у 2014. години

У прилогу 1. - Извјештаја о раду Комисије за концесије Републике Српске за 2014. годину, дат је табеларни преглед активности на реализацији уговора о концесији за МХЕ - у 2014. години.

3.2.9. Закључци

1. Сматрамо да су Закључцима Владе Републике Српске, везаним за додијељене концесије за изградњу малих хидроелектрана (Закључци број: 04/1-012-2-2313/10 од 11.11.2011. године и 04/1-012-2-2109/11 од 07.09.2011. године) и Одлуком о висини гарантованих цијена електричне енергије из обновљивих извора од 30. новембра 2013. године итд., створени повољнији услови за реализацију уговора о концесији за изградњу малих хидроелектрана, што је видљиво из прилога 1. Извјештаја - Преглед активности на реализацију уговора о концесији за МХЕ.
2. Комисија је у овом Извјештају предложила Влади Републике Српске, односно Министарству индустрије, енергетике и рударства да раскине 27 (двадесетседам) уговора код којих није било никаквих активности у 2014. години, а и један дужи период прије. Раскидањем ових уговора читав процес значајно би се уозбиљио, а спријечиле би се разне манипулације и незаконите радње, које су примјећене у току обављених контрола.
3. Концесионарима који су у реализацији уговора о концесији за изградњу малих хидроелектрана прибавили одобрење за грађење, или су пред самим добијањем одобрења за грађење, Концедент би требао да помогне у смислу потписивања анекса уговора о концесији, којима би се прецизније дефинисао концесиони период, одредили рокови, динамика реализације пројекта, гаранције, услови и начини предаје објекта у власништво Републике Српске, након истека концесионог периода и сл.
4. Концедент и Комисија за концесије у складу са важећим законским и подзаконским актима треба да обрате велику пажњу на процедуре промјене структуре власништва у концесионом предузећу, односно пренос уговора о концесији са старог на новог Концесионара како би се на ефикасан начин спријечио покушај „продаје“ концесија, који је примјећен код појединих Концесионара.

5. Потребно је поштрити критерије у смислу додјеле уговора о концесији за изградњу малих хидроелектрана, да се досљедније поштују услови из постојеће планске документације, да се израда одговарајућих Студија економске оправданости повјери лиценцираним кућама, као и код одабира нових Концесионара, гдје се треба повести више рачуна о њиховој финансијској способности, профитној стабилности, ликвидности, задужености, референцама, те стручној и техничкој опремљености.
6. Влада Републике Српске би требало што хитније да предложи Закон о накнадама, како би се у пракси олакшала позиција Концесионара, у смислу да се три пута не плаћа иста накнада, а чиме би се постигли и позитивни ефекти везано за привлачење страног капитала и инвеститора уопште.

3.3. Активности Комисије из области минералних ресурса

3.3.1. Рјешења Комисије

У току 2014. године, Министарство индустрије, енергетике и рударства упутило је 33 (тридесеттри) захтјева, који су се односили на рјешавање предмета из области минералних ресурса, а Комисија је донијела и упутила Министарству индустрије, енергетике и рударства:

- 3 Рјешења о давању сагласности на Студије економске оправданости;
- 1 Рјешење о одобравању Јавног позива за додјелу концесија;
- 4 Рјешења о давању сагласности на документацију за јавно надметање;
- 2 Рјешења о давању сагласности за вођење преговора са понуђачима;
- 7 Рјешења о давању сагласности за закључење уговора о концесији;
- 1 Рјешење о давању претходне сагласности на приједлог уговора о концесији;
- 8 Приједлога рјешења о избору најповољнијег понуђача у додјели концесије;
- 3 Рјешења о давању сагласности на уступање уговора о концесији и промјени власничке структуре;
- 4 Рјешења о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији.

Министарство индустрије, енергетике и рударства је доставило 7 (седам) закључених уговора о концесији из области минералних ресурса у 2014. години.

У табелама 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19. и 20. дат је преглед закључених уговора, рјешења и закључака Комисије у 2014. години из области минералних ресурса.

Табела 11. - Преглед закључених Уговора о концесији из области минералних ресурса у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. Уговора	Датум закључења Уговора
1.	„МГ МИНД“ д.о.о. Мркоњић Град	Експлоатација тех.грађ. камена – перидотита (локалитет Љубић), општина Прњавор	05.07/020-428/14	24.02.2014.
2.	„ЦЕЗАРИОН“ д.о.о. Шамац	Истраживање шљунка (локалитет Доња Трамошница), општина Пелагићево	05.07/310-24-4/14	12.05.2014.

3.	„РУДНИК“ д.о.о. Бијељина	Истраживање и експлоатација кварцита (локација Зелиње), општина Зворник	05.07/020-211/14	31.01.2014.
4.	„BIT CORPORATION“ д.о.о. Берковићи	Експлоатација архит.тех. камена – кречњака (локалитет Потком), општина Берковићи	05.07/310-122/14	15.04.2014.
5.	„MAJNEX“ д.о.о. Пале	Истраживање тех.грађ. камена – кречњака (локалитет Љубогошта), општина Пале	05.07/310-136/14	25.04.2014.
6.	„ПЛАКАЛОВИЋ ПРОМЕТ“ д.о.о. Источни Стари Град	Експлоатација архит.грађ. камена – кречњака (локалитет Хреша), општина Источни Стари Град	05.07/020-1234/14	05.06.2014.
7.	„COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ д.о.о. Бања Лука	Експлоатација угља (локалитет Делићи и Пељаве – Тобут), општина Угљевик	05.07/310-304/14	06.11.2014.

Укупно је закључено 7 (седам) Уговора о концесији из области минералних ресурса.

Табела 12. - Рјешења Комисије о давању сагласности на Студије економске оправданости из области минералних ресурса у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за „РУДНИК И ТЕРМОЕЛЕКТРАНА ГАЦКО I“	Одобрена Студија	На подручју општине Гацко	26.08.2014.
2.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за експлоатацију термоминералне воде	Одобрена Студија	Бања „Слатина“, општина Лакташи	28.08.2014.
3.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за експлоатацију црвених боксита	Одобрена Студија	„Шумарица“ и „Костури“, општина Сребреница	02.09.2014.

Укупно су дате 3 (три) сагласности на Студије економске оправданости из области минералних ресурса.

Табела 13. - Рјешења Комисије о одобравању Јавног позива из области минералних ресурса у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Јавни позив за додјелу концесије за експлоатацију архитект. грађ. камена – кречњака	Одобрен Јавни позив	„Хреша“, општина Источни Стари Град	21.01.2014.

Укупно је дата 1 (једна) сагласност на Јавни позив из области минералних ресурса.

Табела 14. - Рјешења Комисије о давању сагласности на документацију за јавно надметање из области минералних ресурса у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Сагласност на документацију за јавно надметање за експлоатацију угља	Дата сагласност	„Делићи и Пељаве – Тобут“, општина Угљевик	12.08.2014.
2.	Сагласност на документацију за јавно надметање за експлоатацију тех.грађ. камена – кречњака	Дата сагласност	„Пећник“, општина Вукосавље	24.09.2014.
3.	Сагласност на документацију за јавно надметање за експлоатацију тех.грађ. камена – кречњака	Дата сагласност	„Осојница“, општина Добој	02.10.2014.
4.	Сагласност на документацију за јавно надметање за експлоатацију тех.грађ. камена – кречњака	Дата сагласност	„Варде“, општина Рудо	16.12.2014.

Укупно су дате 4 (четири) сагласности на документацију за јавно надметање из области минералних ресурса.

Табела 15. - Рјешења Комисије о давању сагласности за вођење преговора са понуђачима из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Давање овлаштења за вођење преговора са понуђачем гипсара „ВОЛАРИ“ а.д. Шипово за експлоатацију гипса	Сагласност за вођење преговора	Лежиште „Орловача“, општина Шипово	28.03.2014.
2.	Давање овлаштења за вођење преговора са понуђачем „ПРИЈЕДОРПУТЕВИ“ а.д. Приједор за експлоатацију тех.грађ. камена – доломита	Сагласност за вођење преговора	Лежиште „Бекићи“, општина Нови Град	04.12.2014.

Укупно су донесена 2 (два) Рјешења којим се даје овлаштење за вођење преговора са понуђачима из области минералних ресурса.

Табела 16. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора о концесији из области минералних ресурса у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„ВIT CORPORATION“ д.о.о. Берковићи	Експлоатација архит.грађ. камена – кречњака (лежиште Потком), општина Берковићи	Сагласност за закључење уговора	23.01.2014.
2.	„ЕЛГРАД“ д.о.о. Теслић	Истраживање тех.грађ. камена – дијабаза (лежиште Потконџило), општина Теслић	Сагласност за закључење уговора	23.01.2014.
3.	„ЦЕЗАРИОН“ д.о.о. Шамац	Истраживање шљунка (локалитет Доња Трамошница), општина Пелагићево	Сагласност за закључење уговора	14.02.2014.
4.	„ПЛАКАЛОВИЋ ПРОМЕТ“ д.о.о. Источни Стари Град	Експлоатација архит.грађ. камена – кречњака (лежиште Хреша), општина Источни Стари Град	Сагласност за закључење уговора	27.03.2014.
5.	„РУДНИК И ТЕРМОЕЛЕКТРАНА ГАЦКО I“	Експлоатација угља и воде за технолошки процес производње ел. енергије, општина Гацко	Сагласност за закључење уговора	24.09.2014.
6.	„COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ д.о.о. Бања Лука	Експлоатација угља (лежиште Делићи и Пељаве – Тобут), општина Угљевик	Сагласност за закључење уговора	23.09.2014.
7.	„НИСКОГРАДЊА“ д.о.о. Лакташи	Експлоатација тех. грађ. камена – кречњака (лежиште Пећник), општина Вукосавље	Сагласност за закључење уговора	19.11.2014.

Укупно је донесено 7 (седам) сагласности за закључење Уговора о концесији из области минералних ресурса.

Табела 17. - Рјешења Комисије о давању претходне сагласности на приједлог уговора о концесији из области минералних ресурса у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„СРЕБРЕНИЦА“ а.д. Сребреница	Експлоатација црвених боксита на лежиштима „Шумарница“ и „Костури“, општина Сребреница	Сагласност за закључење уговора	25.12.2014.

Укупно је дато 1 (једно) Рјешење о давању претходне сагласности на приједлог уговора о концесији из области минералних ресурса.

Табела 18. - Приједлози рјешења Комисије о избору најповољнијег понуђача у додјели концесије из области минералних ресурса у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Локација	Датум доношења Приједлога Рјешења
1.	„ЕЛГРАД“ д.о.о. Теслић	Приједлог Рјешења о додјели концесије за истраживање тех.грађ. камена – дијабаза	„Потконцило“, општина Теслић	23.01.2014.
2.	„ВИТ CORPORATION“ д.о.о. Берковићи	Приједлог Рјешења о додјели концесије за експлоатацију тех.грађ. камена – кречњака	„Потком“, општина Берковићи	23.01.2014.
3.	„ЦЕЗАРИОН“ д.о.о. Шамац	Приједлог Рјешења о додјели концесије за истраживање шљунка	„Доња Трамошница“, општина Пелагићево	14.02.2014.
4.	„ПЛАКАЛОВИЋ ПРОМЕТ“ д.о.о. Источни Стари Град	Приједлог Рјешења о додјели концесије за експлоатацију тех.грађ. камена – кречњака	„Хреша“, општина Угљевик	27.03.2014.
5.	„COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ д.о.о. Бања Лука	Приједлог Рјешења о додјели концесије за експлоатацију угља	„Делићи и Пељаве – Тобут“, општина Угљевик	23.09.2014.
6.	„НИСКОГРАДЊА“ д.о.о. Лакташи	Приједлог Рјешења о додјели концесије за експлоатацију тех.грађ. камена – кречњака	„Пећник“, општина Вукодавље	19.11.2014.
7.	„ЈОСИПОВИЋ“ д.о.о. Добој	Приједлог Рјешења о додјели концесије за експлоатацију тех.грађ. камена – кречњака	„Осојница“, општина Добој	11.12.2014.
8.	„COMSAR ENERGY HIDRO“ д.о.о. Бања Лука	Приједлог Рјешења о додјели концесије за експлоатацију тех.грађ. камена – кречњака	„Варде“ општина Рудо	11.12.2014.

Укупно је дато 8 (осам) Приједлога рјешења о избору најповољнијег понуђача и додјели концесије из области минералних ресурса.

Табела 19. - Рјешења Комисије о давању сагласности на уступање уговора о концесији и промјени власничке структуре из области минералних ресурса у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„СОЧКОВАЦ“ а.д. Сочковац	Пренос уговора о концесији за истраж. и експлоатац. керамичких полиминералних глина и кварцног пијеска на привредно друштво „КАМЕНОЛОМ КАРАБЕГОВАЦ“ д.о.о. Добој	Дата сагласност на пренос	27.03.2014.
2.	„КРЕМНИЦЕ“ д.о.о. Берковићи	Пренос 100% власничких права из уговора о концесији на лежишту „Рудине“ са досадашњих сувласника конц. предузећа „Кремнице“ на новог власника Fang Yegu из Кине.	Дата сагласност на пренос	28.03.2014.
3.	„MINECO LTD“ д.о.о. Бања Лука	Пренос права на концесију на новоосновано концесионо предузеће „АНТИМОН“ д.о.о. Бања Лука, за истраживање и експлоатац. антимона на лежишту Подкозара, Кордићи и Подхомара	Дата сагласност на пренос	22.05.2014.

Укупно су дате 3 (три) сагласности на уступање уговора о концесији и промјени власничке структуре из области минералних ресурса.

Табела 20. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области минералних ресурса у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„WESTER MINING“ д.о.о. Бања Лука	Истраживање олова, цинка, бакра и пратећих метала (локација Челебић), општина Фоча	Сагласност за закључење Анекса уговора	05.02.2014.
2.	„COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA“ д.о.о. Бања Лука	Експлоатација угља (лежиште Угљевик Исток 2), општина Угљевик	Сагласност за закључење Анекса уговора	14.02.2014.

3.	„ПРИВРЕДНИ ПРЕПОРОД“ д.о.о. Бања Лука	Експлоатација мрког угља и бентонита (лежиште Љешљани), општина Нови Град	Сагласност за закључење Анекса уговора	21.05.2014.
4.	„ТЕКО МИНИНГ ЛАПИШНИЦА“ д.о.о. Источно Сарајево	Експлоатација тех.грађ. камена (локација Лапишница), општина Источно Сарајево	Сагласност за закључење Анекса I уговора	07.11.2014.

Укупно су дате 4 (четири) сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области минералних ресурса.

3.3.2. Преглед закључених уговора према врсти минералне сировине

У 2014. години (закључно са 31.12.2014. године) број важећих закључених уговора у области минералних ресурса је 99 (деведесетдевет). Уговори су закључени са 84 (осамдесетчетири) правна лица. Према врсти минералне сировине можемо их подијелити на:

- кречњак и доломит - истраживање и/или експлоатација техничког грађевинског камена – 34 (тридесетчетири) уговора;
- геотермалне, термоминералне и минералне воде - истраживање и/или експлоатација – 12 (дванаест) уговора;
- питке воде - истраживање и/или експлоатација – 7 (седам) уговора;
- магматске и метаморфне стијене (дијабаз, метадијабаз, перидотит, габро, серпентинит, кварцит, дацит) - истраживање и/или експлоатација техничког грађевинског камена – 12 (дванаест) уговора;
- угљ - истраживање и/или експлоатација – 9 (девет) уговора;
- глине - истраживање и/или експлоатација – 5 (пет) уговора;
- кречњак - истраживање и/или експлоатација архитектонско - грађевинског камена – 5 (пет) уговора;
- шљунак и пијесак - истраживање и/или експлоатација – 4 (четири) уговора;
- боксит - експлоатација – 2 (два) уговора;
- олово и цинк - истраживање, експлоатација и прерада – 2 (два) уговора;
- CO₂ гас - експлоатација – 1 (један) уговор;
- креда - експлоатација – 1 (један) уговор;
- кварцни пијесак и шљунак - истраживање или експлоатација – 2 (два) уговора;
- угљоводоници, сирова нафта и гас - истраживање и коришћење – 1 (један) уговор;
- бор, литијум, натријум, стронцијум, калијум и пратећа асоцијација елемената - истраживање – 1 (један) уговор;
- антимон - истраживање и експлоатација – 1 (један) уговор.

У неколико случајева је уговор закључен за двије или више различитих минералних сировина (основна и пратећа минерална сировина), као што су: угљ и креда, полиминерална глина и кварцни пијесак, угљ и бентонит и друго.

Од укупног броја уговора закључених у области минералних ресурса, у 2014. години 12 (дванаест) уговора је истекло, престало да важи или је раскинуто, и то: 4 (четири) уговора су једнострано раскинути од стране надлежног министарства (од тога три уговора су раскинута крајем 2013. године, а Рјешење Владе Републике Српске објављено је у „Службеном гласнику Републике Српске“ у јануару 2014. године), 2 (два) уговора су престала да важе усљед отварања стечајног поступка (у складу са чланом 45. Закона о концесијама), 1 (један) уговор је споразумно раскинут усљед добијања негативних резултата истраживања, док су 4 (четири)

уговора истекла, од којих је један уговор реализован, а три уговора нису реализована у уговореном року.

У прилогу број: 2. Извјештаја – Преглед истеклих, престалих са важењем и раскинутих уговора о концесији из области минералних ресурса, приказани су подаци о Концесионарима, уговорима и коментарима у вези реализације истих.

Према претходно наведеном можемо рећи да је закључно са 31.12.2014. године престало да важи 12 (дванаест) уговора, тј. тренутно се реализује 87 (осамдесетседам) уговора о концесији.

У прилогу број: 3. Извјештаја – Преглед активности на реализацији уговора о концесији из области минералних ресурса дат је табеларни приказ података о Концесионарима, закљученим уговорима и коментарима у вези реализације истих.

3.3.3. Провјера рада Концесионара

У календарској 2014. години настављено је са континуираним активностима на провјери рада Концесионара. Посебна пажња, као и до сада, била је посвећена провјери отклоњања недостатака уочених током претходних провјера рада Концесионара, као и евидентирању новонасталих проблема и изналагању начина за њихово рјешавање. Провјером рада Концесионара, и овог пута Комисија се трудила да сагледа цјелокупан рад концесионих предузећа од момента закључења уговора о концесији до момента провјере. Записници, сачињени након провјера, практично представљају континуитет у раду провјере Концесионара.

За извјештајни период 2014. године провјере рада Концесионара вршене су обиласком Концесионара, сачињавањем записника, обиласком лица мјеста на којем се одвијају радови на реализацији концесионог посла, прикупљањем и анализирањем извјештаја о реализацији уговора о концесији, анализирањем документације дате на увид од стране Концесионара и изјава у вези реализације пословних активности, а све са циљем да се што боље сагледа проблематика самог концесионог односа, као и достигнути ниво реализације обавеза дефинисаних уговором о концесији.

Како је законска обавеза Комисије за концесије првенствено везана за провјеру рада Концесионара у складу са уговором о концесији, то је пажња ових провјера, између осталог била усмјерена на сљедеће:

- податке о привредном друштву (рјешење о регистрацији, актуелни извод из судског регистра);
- обавезу рјешавања имовинско - правних односа на некретнинама које се налазе унутар граница истражног простора, експлоатационог поља или самог предмета концесије;
- обавезу уписа права из уговора о концесији на непокретностима у јавне евиденције о непокретностима у складу са прописима којима се уређује вођење јавних евиденција о непокретностима;
- обавезу посједовања пројектне документације неопходне за експлоатацију и коришћење предмета концесије;
- обавезу инвестирања у рударске и друге објекте у складу са Студијом економске оправданости, неопходну за реализацију концесионог посла;
- обавезу прибављања дозвола и одобрења (локацијски услови, одобрење за грађење, водна дозвола, еколошка дозвола, употребна дозвола за изграђене рударске и друге објекте и друго);
- извршавање уговорених обавеза неопходних за почетак комерцијалног рада;
- обавезу израде динамичког плана улагања финансијских средстава;
- обавезу плаћања концесионе накнаде;

- обавезу обезбјеђења банкарске гаранције за добро извршење посла;
- обавезу осигурања објеката и постројења од свих оштећења и ризика, као и обавезу осигурања радника ангажованих на реализацији концесионог посла у складу са законом;
- обавезу провођења мјера заштите на раду, заштите животне средине, здравља људи и материјалних добара;
- обавезу рекултивације;
- податке о броју и квалификационој структури запослених (достигнути број запослених у односу на планирани Студијом економске оправданости);
- обавезу оптималности коришћења минералне сировине;
- производњу (планирана и остварена);
- вођење евиденције откопаних маса и контрола стања истих.

Комисија за концесије у извјештајном периоду поред извршавања редовних активности везаних за провјеру рада Концесионара, била је у сталном контакту са представницима Концесионара, а све у циљу бољег и квалитетнијег рјешавања проблема и побољшања реализације уговора о концесији. Пажљивом анализом прикупљених података Комисија је дошла до сљедећих закључака:

- Праћењем података о привредним друштвима, тј. увидом у Рјешења о регистрацији и актуелне изводе из судског регистра Комисија је наставила да у континуитету врши евидентирање промјена код привредних друштава у регистрационим судовима. Прије свега пажња је била усмјерена на то да ли су промјене извршене у складу са Законом о концесијама (првенствено по питању промјене власничке структуре, тј. промјене власничког удјела), да ли је носилац уговора о концесији привредно друштво основано у складу са прописима Републике Српске и друго. Комисија је такође, провјеравала да ли су привредна друштва извршила усклађивање дјелатности и да ли послују у складу са важећим Законом о привредним друштвима. Утврђено је да још увијек има привредних друштава носилаца уговора о концесији која нису извршила усклађивање дјелатности („Игњић“ д.о.о. Теслић) са Уредбом о класификацији дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 119/2010).
- Привредна друштва која дужи временски период имају закључене уговоре о концесији, тј. проводе активности на реализацији концесионих послова са мањим или већим успјехом, имовинско - правне односе су ријешили у потпуности, дјелимично или их уопште нису ријешили (Концесионари код којих је реализација уговора о концесији у великом заостатку или се не реализује). Рјешавање имовинско - правних односа је вршено откупом земљишта од стране физичких и правних лица, или уговарањем коришћења земљишта путем закупа. У неким случајевима је евидентирано рјешавање имовинско - правних односа поступком експропријације на земљишту на којем је планирана експлоатација, тј. коришћење предмета концесије. Ипак, неопходно је истаћи да још увијек постоје проблеми евидентирани у протеклим годинама, а који су остали и овој извјештајној години. Ти проблеми се углавном јављају у случајевима кад је концесија додјељена на земљишту које је у својини Републике Српске и постоји проблем искњижавања претходних корисника и укњижавања нових (примјер: шумско земљиште и крш на којем је као корисник уписано ЈП „Шуме Српске“ а.д. Соколац, односно њихова шумска газдинства), затим код концесионих предузећа која нису ријешила имовинско - правне односа, а налазе се у комерцијалном раду („Бијеле воде Каменолом“ д.о.о. Трново), код немогућности уласка у посјед предмета концесије („Аргентум 09“ д.о.о. Сребреница), кад се концесија реализује на земљишту које се води као непокретност Министарства одбране Босне и Херцеговине („Каменолом Добрња“ д.о.о. Бања Лука) и друго.

- Пресјеком стања за 2014. годину у вези уписа права из уговора о концесији на непокретностима може се констатовати да је већи број Концесионара извршио своју уговорну обавезу и укњижио се у катастар непокретности. Међутим, и даље постоје привредна друштва код којих нема помака у извршавању ове уговорне одредбе („Мермер“ а.д. Челинац, „Терех кор“ д.о.о. Угљевик, ЈУ „Бања Дворови“ Бијељина и други). Таква привредна друштва углавном нису ни подносила захтјев за књижење права из уговора о концесији у катастар непокретности. Такође, има и случајева када су Концесионари подносили захтјев подручним јединицама геодетске управе, али су одбијени, дијелом из формално правних разлога, дијелом због непознавања материје од стране службеника геодетске управе или из неких других разлога („МГ минд“ д.о.о. Мркоњић Град, Г.П. „Јединство“ а.д. Градишка, „Рудинг“ д.о.о. Угљевик и други). Комисија је таквим Концесионарима предложила поновно подношење захтјева у циљу извршавања ове уговорне обавезе која је у складу са Законом о измјенама и допунама закона о одржавању премјера и катастра земљишта („Службени гласник Републике Српске“, број: 15/10).
- Провјером рада Концесионара пажња је била усмјерена на достигнути ниво техничке документације која је израђена, и на основу које треба да се изводе радови на истраживању или експлоатацији минералне сировине. Код раније закључених уговора о концесији радови се углавном изводе према одобреној техничкој документацији, тј. може се рећи да су Концесионари израдили техничку документацију неопходну за реализацију концесионог посла. Уочено је да Концесионари код којих постоји заостатак у реализацији концесионог посла, или који радове на експлоатацији изводе повремено не посједују одговарајућу техничку документацију, па чак ни израђен Елаборат о резервама који представља подлогу за израду Главног рударског пројекта за експлоатацију. Такође, може се констатовати да дуготрајне процедуре за прибављање потребних сагласности и одобрења које предходе одобравању извођења радова на експлоатацији успоравају и онемогућавају рад Концесионара у предвиђеним роковима, а који због тога долазе у ситуацију да буду санкционисани од стране надлежних инспекцијских органа. Може се извести закључак да је неопходно ове поступке убрзати, како би Концесионари што прије дошли у ситуацију да отпочну са комерцијалним радом у складу са законом.
- Концесионари су у поступку додјеле концесије имали обавезу израде Студије економске оправданости којом је дефинисан начин извођења радова на истраживању или експлоатацији, избор опреме и постројења за реализацију концесионог посла, као и планирани ниво инвестирања у исте. Комисија је у протеклом периоду за сваког Концесионара посебно пратила колика су инвестирања у опреми и постројења током досадашње реализације концесионог посла, и да ли је инвестиција реализована у потпуности или дјелимично. На основу тога може се видјети да су неке инвестиције реализоване у потпуности или у обиму већем од планираног, док код већег броја Концесионара инвестирања нису била на нивоу планираних Студијом. Код таквих Концесионара уочено је да постоји проблем у реализацији концесионог посла, те су се они одлучивали за минималну набавку опреме неопходне за рада. Таква опрема је кориштена и у прилично је лошем стању. На основу претходног може се закључити да ниво инвестирања практично није у складу са планираним и дефинисаним у уговору о концесији и Студији економске оправданости.
- Провјерама је утврђено да одређени број Концесионара не посједује потребне дозволе и одобрења. Непосједовање истих условљава одобравање извођења радова према израђеној пројектној документацији и легалну употребу рударских објеката. Стиче се утисак да је потребно доста времена за њихово прибављање, те је неопходно предузети активности од стране надлежних институција у правцу поједностављења процедура и значајног смањења времена издавања, а све у циљу омогућавања ефикаснијег

пословања концесионих предузећа. Провјерама је утврђено код неких Концесионара да се радови изводе без употребне дозволе, или у неким случајевима употребне дозволе су старости 40 (четрдесет) и више година (за рударске објекте из времена бивше државе). Уочене недостатке могуће је ријешити интензивирањем активности од стране инспекцијских органа на терену.

- Рокови за провођење уговорних обавеза неопходних за почетак комерцијалног рада најчешће нису добро уговорени. Може се видјети на основу прикупљених података да су рокови дефинисани уговором за израду пројектне документације, реализацију инвестиције и почетак комерцијалног рада нереално кратки, да не уважавају стварно потребно вријеме за спровођење свих активности до почетка комерцијалног рада, и да доводе Концесионаре у ситуацију да изађу ван уговорених оквира, што може бити разлог за једнострани раскид уговора о концесији. Одређени број Концесионара који није успио да реализује активности у уговореном времену, поднио је надлежном министарству захтјев за измјену уговора у дијелу који се односи на рокове, али надлежно министарство се код већине таквих случајева није изјаснило о њиховим захтјевима („Есо ровер“ д.о.о. Котор Варош, „Нискоградња“ д.о.о. Теслић, „Компанија Слобомир“ а.д. Бијељина, „Романит“ д.о.о. Хан Пијеска и други). Комисија сматра да је неопходно, у случајевима код којих постоје објективни разлози за продужење рокова, исте продужити узимајући у обзир дотадашње активности на реализацији концесионог посла, а све са циљем довођења рада Концесионара у уговорене оквире.
- Закључењем уговора о концесији сваки Концесионар преузима обавезу израде динамичког плана улагања финансијских средстава и његовог достављања Концеденту. Комисија је у оквиру својих редовних активности на терену уочила да већи број Концесионара није израдио динамички план улагања финансијских средстава и доставио надлежном министарству, чиме је на самом почетку реализације концесионог посла прекршио уговорну одредбу. Мишљења смо да надлежно министарство у случајевима гдје то није урађено мора инсистирати на достављању динамичких планова улагања финансијских средстава од стране Концесионара, како би се могла пратити реализација концесионог посла и на вријеме идентификовати евентуални проблеми са којима се Концесионар сусреће.
- Важан елемент уговора о концесији је концесиона накнада која је и обавезан дио сваког уговора. Ступањем на снагу новог Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13), чланом 68. став (3) прописано је да надлежно министарство за предметне концесије у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона доноси правилнике о критеријумима за одређивање висине концесионе накнаде и висине гаранције. На основу тога надлежна министарства су донијела правилнике по предметима концесија, док су дотадашњи правилници престали да важе (Правилник о утврђивању критеријума за одређивање висине концесионе накнаде - „Службени гласник Републике Српске“, број: 45/07 и Правилник о начину утврђивања висине концесионе накнаде за коришћење минералних сировина - „Службени гласник Републике Српске“, број: 5/03). Код већине закључених уговора концесиона накнада је дефинисана у проценту на укупан приход остварен од обављања концесионе дјелатности, док је код мањег броја уговора дефинисана по јединици мјере. Комисија је мишљења на основу анализа које је радила да је праћење начина утврђивања основице и обрачуна концесионе накнаде веома сложен посао који захтјева чвршћу сарадњу већег броја републичких институција, у циљу јасног дефинисања елемената за обрачун исте. Провјерама је утврђено да већи број Концесионара извршава обавезу плаћања концесионе накнаде у уговореним роковима, или са мањим закашњењем у односу на уговорено. Ипак, и даље постоје концесиона предузећа која нередовно плаћају концесиону накнаду, или је уопште не уплаћују („Рудник каолина Мотајица“ а.д. Кобаши - Србац, „Игњић“ д.о.о. Теслић, „Каменолом

Бијеле Воде“ д.о.о. Трново и други). Уочено је да су то предузећа која имају проблема са ликвидношћу, или осталим сегментима пословања. Представници Комисије су током провјере рада Концесионара уочили да су овлашћена лица Пореске управе Републике Српске вршила контроле концесионих предузећа, у дијелу који се односи на начин обрачуна и уплате концесионе накнаде. Може се констатовати на основу увида у Записнике и Рјешења Пореске управе Републике Српске да је број контрола на нивоу прошлогодишњих. У наредном периоду свакако је потребно интензивирати активности на овом пољу, што би сигурно довело до побољшања и повећања нивоа наплате. Комисија посебно истиче да је за концесиону накнаду веома битна веза између начина обрачуна концесионе накнаде, цијене минералног ресурса која представља основицу за обрачун концесионе накнаде и стварне количине експлоатисане минералне сировине. На основу података са којима Комисија располаже може се констатовати да је у овој календарској години у односу на претходну дошло до пада прихода у буџет Републике Српске по основу уплаћене концесионе накнаде.

- Обавеза обезбјеђења банкарске гаранције за добро извршење посла у досадашњој реализацији концесионих активности углавном није испоштована, односно испоштована је код мањег броја концесионих предузећа. Утврђено је да је један број концесионих предузећа иако није обезбједио банкарску гаранцију реализовао инвестицију дефинисану Студијом економске оправданости и уговором, док постоје и предузећа која нису обезбједила банкарску гаранцију нити су извршила инвестирања у складу са Студијом економске оправданости и уговором. Може се констатовати да је код уговора новијег датума дошло до помака у овом сегменту, али још увијек недовољно, јер се и даље дешава да Концесионари не прибављају банкарске гаранције у складу са дефинисаним у уговору.
- Обавезу осигурања постројења, механизације и објеката избегава највећи број Концесионара („Градитељ“ а.д. Теслић, „Кремница“ д.о.о. Берковићи, „Сарп“ д.о.о. Козарска Дубица, „Асо trade“ д.о.о. Котор Варош и други). Концесионари то правдају високим премијама осигурања које представљају озбиљан трошак у тешким условима пословања, као и старом опремом коју осигуравајуће куће не желе да осигурају. Комисија је мишљења да без обзира на проблеме са којима се Концесионари сусрећу, неизвршавање ове уговорне обавезе може представљати озбиљан ризик у реализацији концесионог посла. Када је у питању обавеза осигурања запослених радника од случаја незгоде може се констатовати да је извршава највећи број Концесионара.
- Код провођења мјера заштите животне средине, здравља људи и материјалних добара на основу прикупљених података може се констатовати да постоји одређен позитиван помак. Каменоломи са већим обимом производње који посједују постројења за дробљење и класирање камена углавном имају инсталирана постројења за отпашивање што спречава негативан утицај поступка прераде минералне сировине на животну средину и здравље људи. Поред тога треба истаћи да достигнути ниво заштите животне средине и здравља људи још увијек није на задовољавајућем нивоу и да постоје примјери гдје се не проводе адекватне мјере заштите животне средине и здравља људи („Херц градња“ д.о.о. Билећа и др.). Одређен број концесионих предузећа врше континуирани мониторинг утицаја експлоатације минералних сировина на животну средину и према налазу мониторинга, уколико за то постоје разлози предузимају мјере заштите. Довођење ове области у законске оквире могуће је искључиво већим ангажовањем инспекцијских органа на терену.
- Изузетну важност након завршетка експлоатације има рекултивација деградираног земљишта. Рекултивација у зависности од услова на терену може да се врши и током експлоатације на дијеловима лежишта гдје то услови дозвољавају (уколико је експлоатација окончана), као и на формираним спољним одлагалиштима у складу са

израђеним Пројектима рекултивације деградираног земљишта („Гросс“ д.о.о. Градишка). Обиласком локалитета на којима се одвијају радови на експлоатацији, и локалитета на којима су радови дјелимично или у потпуности завршени нису уочене значајне активности на рекултивацији. Битно је истаћи да се експлоатацијом минералних сировина врши трајна деградација земљишта на којем се уколико не би дошло до рекултивације (обликовање и пренамјена простора) стварају околности за несагледиве посљедице по животну средину. У више наврата Комисија је изразила бојазан да уговорено обезбјеђење рекултивације у износу 5% од годишњег бруто прихода оствареног у послједње три пословне године не даје довољну гаранцију да ће рекултивација бити извршена, јер уколико би дошло до значајног смањења пословних активности на крају концесионог периода, то би износ банкарске гаранције био недовољан за трошкове рекултивације. Ступањем на снагу Правилника о висини концесионе накнаде и банкарским гаранцијама у области електроенергетике, енергетике, рударства и геологије („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/2014) мијења се износ банкарска гаранција за рекултивацију, и она је према члану 10. Правилника одређена на сљедећи начин: гаранција за извршење рекултивације земљишта за предмете концесије из области рударства одређује се у износу 10% од просјечних трошкова одржавања у посљедње три године коришћења објекта. Мишљења смо да ово као и претходно рјешење није добро и не даје гаранцију да ће рекултивација бити извршена. Поставља се питање који су то просјечни трошкови одржавања, како их одредити, колико ће они износити и да ли је то довољан износ за рекултивацију. Комисија сматра да је могуће рјешење овог проблема издвајање средстава на годишњем нивоу у износу који је планиран Пројектом рекултивације, чиме би се, након завршетка експлоатације, осигурало извршење рекултивације и санација деградираних површина.

- У протеклом временском периоду Комисија континуирано прати податке о броју и квалификационој структури запослених, односно достигнути број запослених у односу на планирани Студијом економске оправданости. Привредна друштва која обављање концесионог посла реализују у уговореним оквирима, тј. раде у складу са планираним обимом производње успијевају да број радника задрже на достигнутом нивоу или да га повећају. Код предузећа која имају пад пословних активности дошло је до смањења броја радника. И даље имамо одређен број концесионих предузећа код којих је број запослених на минимуму, тј. имају запосленог једног или немају запослених радника („Томић компанија“ д.о.о. Теслић, „Игњић“ д.о.о. Теслић, „Сарп“ д.о.о. Козарска Дубица и други). Сматрамо да је неопходно код оваквих и сличних случајева преиспитати уговорни однос и сагледати даље могућности у вези реализације концесионог посла.
- Оптималност коришћења минералне сировине код одређеног броја предузећа која имају обим производње изнад прага рентабилности добијеног Студијом економске оправданости је испоштован и у складу је са дефинисаним у уговору о концесији. Утицај економске кризе код неких предузећа која су до сада успјешно пословала је довео до пада пословних активности, што је имало за посљедицу значајан пад обима производње и проблеме у пословању (Г.П. „Пут“ Источно Сарајево, „Камени агрегати“ а.д. Бања Лука, „Рудник каолина Мотајица“ а.д. Кобаши, Србац, „Сарп“ д.о.о. Козарска Дубица, „Херцеговинапутеви“ а.д. Требиње и др.). Код одређеног броја предузећа чија је производња од почетка комерцијалног рада далеко испод оптималности коришћења минералне сировине дефинисане уговорима, као и код предузећа код којих није било озбиљних активности на реализацији уговора стање у овој календарској години се није мијењало („Дијабаз“ д.о.о. Костајница, „Високоалкалне воде - AQUA ALCA“ д.о.о. Дервента, „Татић“ д.о.о. Добој и други).

- Провјером рада Концесионара прикупљани су подаци о планираним и произведеним количинама минералне сировине, као и о стању залиха, након чега је вршено поређење са планираним количинама из Студије економске оправданости и подацима из претходних година рада. Код одређеног броја привредних друштава ниво производње је у складу са планираним, или се биљежи благи раст, док је код других примјетан пад настао усљед смањења потражње, нелојалне конкуренције и другог. Неопходно је и у наредном периоду наставити пратити овај сегмент и пажљиво га анализирати.
- Комисија је провјерама утврдила да се и даље не врши контрола стања откопаних маса на годишњем нивоу од стране верификоване стручне установе коју је овластио Концедент, а како је дефинисано уговором о концесији. Комисија, такође, сматра да је вођење књиге резерви и геодетско снимање стања радова на експлоатацији нередовна. На основу претходно наведеног може се констатовати да је неопходно предузети активности од стране Концедента на испуњавању ове важне уговорне обавезе. Провјерама је утврђено да се код већег броја Концесионара мјерење маса врши слободном процјеном материјала у кашици утоварног средства („Тренд“ д.о.о. Братунац, „Нискоградња“ д.о.о. Лакташи и други), а не мјерењем помоћу мјерних уређаја (нпр. колска вага). Код неких Концесионара уочено је да се мјерно мјесто налази на краковима цјевовода у објектима гдје се вода користи, а не непосредно на излазу из експлоатационе бушотине како је то дефинисано уговором (ЈУ „Бања Дворови“ Бијељина). Концесионари нису предузимали активности на исправљању уочених неправилности.

3.3.4. Преглед актуелних проблема, који су присутни код реализације Уговора о концесији

Досадашња концесиона политика додјеле концесија у области минералних ресурса у периоду од десет година (2004-2014), донекле је испунила основне циљеве и допринијела привредном развоју Републике Српске, који се огледа у заживљавању инвестиционих активности по основу концесионе дјелатности, уписаности радне снаге, прикупљању директних и индиректних прихода, прикупљању прихода од пореза на добит, прихода од концесионе накнаде и другог. Потпуно испуњавање зацртаних циљева и пуни ефекти ће ипак моћи да се анализирају стабилизацијом економских прилика.

Да би се обезбједио будући раст, развој и стабилност садашњих концесионих предузећа, потребно је пружити сваки вид подршке на отклањању уочених слабости и проблема, анализирати реализацију концесионих уговора, и цјелокупног рада концесионих предузећа. У складу са тим потребно је скренути пажњу на неке актуелне проблеме и појаве, присутне код реализације концесионих уговора, а који се односе на сљедеће:

- У оквиру своје законске обавезе која се односи на провјеру рада Концесионара, Комисија је обиласком локалитета на којима се одвијају радови на реализацији концесионог посла прикупила податке на основу којих се може закључити да и даље постоји проблем нелегалне експлоатације минералних сировина, а који се одвија у супротности са важећом законском регулативом. Овим се концесиона предузећа доводе у неравноправан положај, усљед изложености нелојалној конкуренцији која не посједује техничку документацију, одобрења за извођење радова на експлоатацији минералне сировине и која на овај начин избјегава плаћање обавеза, што директно утиче на отежано пословање концесионих предузећа. Комисија је евидентирала да се нелегална експлоатација највише односи на експлоатацију техничког - грађевинског камена, архитектонско - грађевинског камена, шљунка и пијеска, кварцног пијеска, експлоатацију

геотермалних вода за потребе бањског лијечења, разних врста глина и другог. И ове године, као и током протеклих година, Комисија је стално усмјеравала пажњу на овај проблем, истицала неопходност већег ангажовања инспекцијских органа на терену, као и јачу законску, институционалну и сваку другу подршку како би се проблем почео рјешавати, али нажалост значајних помака око рјешавања овог проблема до сада није било.

- Провјером рада Концесионара у вези извршавања уговорне обавезе обрачунавања и плаћања концесионе накнаде, утврђено је да су поједина концесиона предузећа ступањем на снагу новог Правилника о висини концесионе накнаде и банкарским гаранцијама у области електроенергетике, енергетике, рударства и геологије („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/2014) престала да уплаћују концесиону накнаду у складу са износом дефинисаним уговором о концесији и почели да уплаћују умањен износ у складу са новим Правилником (3,6% од укупног годишњег прихода оствареног обављањем концесионе дјелатности). Комисија је код таквих случајева Концесионарима скренула пажњу на уговорне одредбе и поштовање истих. Доношењем овог Правилника отворио се простор свим Концесионариома који су закључили уговоре прије доношења истог да траже анексирање уговора у дијелу који се односи на висину концесионе накнаде што би створило велики проблем, и умањило износ уплаћене концесионе накнаде. Комисија је мишљења да је неопходно што прије приступити измјени овог Правилника или доношењу новог.
- Према подацима којима Комисија располаже може се закључити да се и даље експлоатација минералних сировина одвија на основу одобрења за експлоатацију (издатих у складу са тада важећом законском регулативом) без закључених уговора о концесији. Важећим Законом о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/12) и Законом о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13) одређен је рок у којем треба да се поднесу захтјеви за додјелу концесија код оваквих случајева, као и временски рок у којем ти поступци треба да се заврше. Комисија напомиње да ову проблематику треба ријешити стављањем ван снаге одобрења за експлоатацију минералне сировине, односно треба поступити у складу са Документом о политици додјеле концесија („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/06), одредбама Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/12) и Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13). На овај начин би спрјечавањем нелегалне експлоатације и експлоатације на основу одобрења за експлоатацију и њиховим превозињем у легалне оквире (експлоатација у складу са Законом о рударству и Законом о концесијама) све привредне субјекте довели у равноправан положај за привређивање.
- Дуже времена постоји дилема код привредних друштава чија је претежна дјелатност обављање послова у области грађевинарства у вези начина обрачуна концесионе накнаде. Како се ова предузећа баве извођењем грађевинских радова (нискоградња и високоградња) највећи дио експлоатисане минералне сировине користе за властите потребе. Током провјера рада Концесионара и увида у документацију која се односи на цијене ровног материјала и фракција констатовано је да су цијене испод стварних тржишних, што код обрачуна концесионе накнаде утиче на смањење основице и саме концесионе накнаде. Комисија је мишљења да не постоји тачно дефинисана законска и подзаконска регулатива на основу које би се могао рјешити овај проблем, па је у оваквим случајевима концесиону накнаду потребно дефинисати по јединици мјере (m³,t,l), или процентом на укупан приход уз претходну измјену подзаконског акта који би уважио, и дао квалитетно рјешење за ову проблематику како се уочене појаве више неби дешавале.

- Законом о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13) као предмет концесије дефинисано је коришћење јавног водног добра, односно одређено је вађење материјала из водотока (шљунка, пијеска, камена) према Програму уређења водотока и коришћење водног земљишта за реализацију неке од привредних дјелатности или за реализацију других предмета концесије у складу са Законом о концесијама. У времену протеклом од тада према информацијама којима Комисија располаже надлежно министарство није предузимало готово никакве значајне активности на увођењу овог сегмента привређивања у област концесија, а резултат свега тога је да и даље немамо закључених уговора о концесији из ове области. Поређења ради, у земљама окружења постоји закључено неколико стотина уговора из ове области. У Закону о водама („Службени гласник републике Српске“, број: 50/06 и 92/09) стоји да је дислокација и вађење материјала у коритима и водном земљишту, дозвољена у обиму и на начин којим се уређује корито и водно земљиште, или ако служи спровођењу мјера заштите, на основу издатих водоправних аката. Већ дужи временски период имамо ситуацију да се врши нелегална експлоатација шљунка, пијеска и камена без икаквих одобрења, или на основу злоупотреба рјешења за вађење материјала издатих од стране ЈУ „Воде Српске“ Бијељина у сврху одржавања корита и коришћење водног земљишта. Комисија сматра да је крајње вријеме да се предузму одговарајући кораци у смислу увођења ове области привређивања под концесије, како би се могла уредити на један квалитетнији начин. Са друге стране неопходно је појачати рад инспекцијских органа у циљу спречавања нелегалне експлоатације и наношења велике штете животној средини, као и буџету Републике Српске.
- Према подацима са којима Комисија располаже можемо констатовати да није направљен задовољавајући помак по питању окончања поступака додјеле концесије који трају дужи временски период. Ти поступци се налазе у одређеним фазама додјеле концесије, трају и сувише дуго, а Комисија углавном нема сазнања због чега је то тако („Јапра“ а.д. Нови Град, „Arcelor Mittal“ д.о.о. Приједор, „Козарапутеви“ а.д. Бања Лука, „Витинка експлоатација“ а.д. Козлук и др.). Мишљења смо да све такве случајеве уколико постоји законски основ, узевши у обзир временски оквир, треба окончати у најкраћем временском року или поступке обуставити и упутити понуђаче на додјелу концесије у складу са новим законским процедурама, а све у циљу коначног рјешавања овог проблема.
- Комисија је анализом додјељених концесија по регијама примјетила да на појединим подручјима постоје инсталирани капацитети за експлоатацију исте врсте минералне сировине, а који се користе у далеко мањем проценту него што је то пројектовано (град Добој). На основу тога Комисија је у својим извјештајима у претходним годинама усмјеравала пажњу на то да треба обратити посебну пажњу код додјеле нових концесија у појединим регијама како се неби догодило да постојећа концесиона предузећа затварају каменоломе или биљеже значајан пад производње („Nexe - kamen“ д.о.о. Добој, „Татић“ д.о.о. Осјечани и др.). Без обзира на ова запажања имамо нове случајеве покретања поступака додјеле концесије на овој регији.
- Провјерама је утврђено да се два концесиона предузећа налазе у поступку стечаја („Nexe - kamen“ д.о.о. Добој, ХУТП „Цер“ а.д. Прњавор) чиме је у складу са чланом 45. Закона о концесијама уговор о концесији практично престао да важи, а друга два концесиона предузећа имају блокиран жиро - рачун у периоду дужем од шест мјесеци („Мермер“ а.д. Челинац и „Prijedor Cement Company“ д.о.о. Приједор) што представља основ за раскид уговора о концесији.
- Код уговора за коришћење вода који се практично не релизују у протеклој извјештајној години није било позитивних помака, те је неопходно предузети активности од стране надлежних органа како би се покушали створити одговарајући услови за њихову

деблокаду. Потребно је истаћи да концесиона предузећа код којих се концесиони уговори реализују такође, биљеже смањење прихода у календарској 2014. години. Дуже вријеме нема позитивних помака код два концесиона предузећа која имају изграђене објекте и инсталирана постројења за флаширање воде, и нису у комерцијалном раду („Високоалкалне воде - AQUA ALCA“ д.о.о. Дервента и „AQUA LIFE“ д.о.о. Соколац). Друга два концесиона предузећа раде повремено са минималним капацитетом („Круна вода“ д.о.о. Мркоњић Град и „Инстел“ д.о.о. Чајниче). Разлог за такво стања између осталог представља нелојална конкуренција која долази из земаља окружења, као и Федерације Босне и Херцеговине, недостатак обртних средстава, предимензионисаност капацитета и друго.

- У оквиру својих активности на провјерама рада Концесионара представници Комисије су обиласком локалитета и разговором са представницима Концесионара увидјели да је одређени број концесионих предузећа претрпио штете током поплава које су се дешавале током 2014. године, или због истих није био у могућности да реализује планирану динамику концесионих активности. Код већине концесионих предузећа штета је евидентирана од стране надлежних општинских или градских институција (Рудник каолина „Мотајица“ а.д. Кобаши - Србац, ЈУ „Бања Дворови“ Дворови - Бијељина, „Сарп“ д.о.о. Козарска Дубица, „Томић компанија“ д.о.о. Теслић, „Јадран нафта - гас“ д.о.о. Бања Лука, „Водовод“ а.д. Добој и други).

3.3.5. Преглед активности на реализацији Уговора о концесији из области минералних ресурса

У прилогу број: 3. – Извјештаја о раду Комисије за концесије Републике Српске за 2014. годину, дат је табеларни преглед активности на реализацији уговора о концесији из области минералних ресурса у 2014. години.

3.3.6. Преглед истеклих, престалих са важењем и раскинутих Уговора из области минералних ресурса

У прилогу број: 2. – Извјештаја о раду Комисије за концесије Републике Српске за 2014. годину, дат је табеларни преглед истеклих, престалих са важењем и раскинутих уговора у 2014. години.

3.3.7. Закључци

1. Правилником о висини концесионе накнаде и банкарске гаранције у области електроенергетике, енергетике, рударства и геологије („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/14) одређена је висина концесионе накнаде и врста, висина и начин обезбјеђења банкарске гаранције у областима електроенергетике, енергетике, рударства и геологије, а која се одређује у поступку додјеле концесије. Концесиона накнада представља обавезан елемент уговора о концесији и састоји се од једнократне концесионе накнаде за уступљено право и концесионе накнаде за коришћење. Комисија је мишљења да начин на који је дефинисана концесиона накнада овим Правилником, на основу једног критеријума (вриједност планиране инвестиције) није добар и да је

trebalo uzeti u obzir i druge veoma bitne критеријуме, као што су: пројектовани годишњи приход за вријеме трајања концесионог периода, период трајања концесионог уговора, вриједност пројектованих истражних радова код концесија за истраживање и друго. Истим Правилником је одређена концесиона накнада за коришћење у износу 3,6% од укупног годишњег прихода оствареног обављањем концесионе дјелатности. Комисија је мишљења да је њен износ нижи од досад одређених за поједине предмете концесије, као и од накнада за исте предмете концесија у земљама окружења. Комисија даље сматра да је далеко сврсисходније концесиону накнаду дефинисати по јединици мјере (има упориште у важећем Закону о концесијама), или евентуално процентом на укупан приход уз обавезну измјену подзаконског акта који мора уважити све недостатке, и дати рјешење, како би уопште било могуће обрачунавати концесиону накнаду на овај начин, онемогућавајући уочене аномалије које се односе на оснивања повезаних правних лица, произвољно одређивање цијена производа, давање нереално великих рабата на производе, доношење одлука у концесионом предузећу о цијени производа као основице за обрачун концесионе накнаде, а све са циљем умањења прихода и концесионе накнаде. Правилник практично није уважио врло битну чињеницу и направио разлику између обновљивих и необновљивих минералним ресурса код одеђивања концесионе накнаде, нити је уважио потребе локалне заједнице за већим приходима од концесионе накнаде. На основу свега наведеног Комисија је мишљења да је неопходно приступити измјени овог Правилника или доношењу новог који би уважио све претходно наведене примједбе и далеко квалитетније уредио ову област.

2. Комисија је прикупила податке на основу којих се може закључити да и даље постоји проблем нелегалне експлоатације минералних сировина, а који се одвија у супротности са важећом законском регулативом. Овим се концесиона предузећа доводе у неравноправан положај, усљед изложености нелојалној конкуренцији. Нелегална експлоатација највише се односи на експлоатацију техничког - грађевинског камена, архитектонско - грађевинског камена, шљунка и пијеска, кварцног пијеска, експлоатацију геотермалних вода за потребе бањског лијечења, разних врста глина и другог. Проблем постоји већ дужи временски период и захтјева веће ангажовање инспекцијских органа на терену, као и јачу законску, институционалну и сваку другу подршку како би дошло до његовог рјешавања, јер до сада значајних помака око рјешавања овог проблема није било.
3. Комисија има резерву око уговореног обезбјеђења рекултивације код већине уговора у износу 5% од годишњег бруто прихода оствареног у последње три пословне године, јер то не даје довољно сигурну гаранцију да ће рекултивација бити извршена. Значајним смањењем пословних активности концесионог предузећа у последње три године пословања, уколико Концесионар не изврши рекултивацију, средствима од банкарске гаранције не би било могуће извршити исту. Новим рјешењем које даје Правилник о висини концесионе накнаде и банкарске гаранције у области електроенергетике, енергетике, рударства и геологије („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/14) и који ће се примјењивати код закључења нових уговора о концесији, дефинисано је да гаранција за извршење рекултивације земљишта за предмете концесије из области рударства се одређује у износу 10% од просјечних трошкова одржавања. Комисија је мишљења да је сама формулација банкарске гаранције непрецизна, што поставља логично питање који су то трошкови одржавања, како их одредити и да ли је 10% од просјечних трошкова одржавања у последње три године пословања довољно да се изврши рекултивација уколико је Концесионар не изврши. Приједлог Комисије је издвајање средстава на годишњем нивоу у износу који је планиран Пројектом рекултивације, што на основу горе наведеног говори о неопходности измјене или доношења новог Правилника.

4. Коришћење јавног водног добра, односно вађење материјала из водотока (шљунка, пијеска, камена) према Програму уређења водотока и коришћење водног земљишта за реализацију неке од привредних дјелатности или за реализацију других предмета концесије је Законом о концесијама дефинисано као предмет концесије. У извјештајној години према информацијама са којима Комисија располаже надлежно министарство није предузимало значајније активности на увођењу овог сегмента привређивања у област концесија, а резултат свега тога је да и даље немамо закључених уговора о концесији из ове области. Поређења ради, у земљама окружења постоји закључено неколико стотина уговора из ове области. Већ дужи временски период имамо ситуацију да се врши нелегална експлоатација шљунка, пијеска и камена без икаквих одобрења, или на основу злоупотреба рјешења за вађење материјала издатих од стране ЈУ „Воде Српске“ Бијељина у сврху одржавања корита и коришћење водног земљишта. Комисија сматра да је крајње вријеме да се предузму одговарајући кораци у смислу увођења ове области привређивања под концесије, како би се могла уредити на један квалитетнији начин. Са друге стране неопходно је појачати рад инспекцијских органа у циљу спријечавања нелегалне експлоатације и доношења велике штете животној средини, као и буџету Републике Српске. Провјерама је утврђено да се и даље не врши контрола стања откопаних маса на годишњем нивоу од стране верификоване стручне установе коју је овластио Концедент, а како је дефинисано уговором о концесији. Битно је истаћи да вођење књиге резерви и геодетско снимање стања радова на експлоатацији не представља извршавање горе поменуте уговорне обавезе. На основу претходно наведеног може се констатовати да је неопходно предузети активности од стране Концедента у смислу контроле стања откопаних маса како је дефинисано уговором о концесији. То представља једини исправан начин за утврђивање стварних количина експлоатисане минералне сировине.
5. У извјештајној 2014. години није било позитивних помака у вези коришћења вода, те је неопходно предузети активности од стране надлежних органа у циљу изналажења рјешења за реализацију уговора код којих постоји евидентан застој, као и отклањање недостатака који су утицали на смањење прихода код предузећа која су у комерцијалном раду. Главни разлози таквог стања су нелојална конкуренција из земаља окружења, Федерације Босне и Херцеговине, нелегална експлоатација, недостатак обртних средстава, предимензионисаност капацитета и друго.
6. Један број привредних друштава се већ дужи временски период налази у некој од фаза поступка додјеле концесије, а ти поступци до сада нису окончани. Мишљења смо да све такве случајеве уколико постоји законски основ, узевши у обзир временски оквир треба окончати у најкраћем временском року или поступке обуставити и упутити понуђаче на додјелу концесије у складу са новим законским процедурама, а све у циљу коначног рјешавања овог проблема.
7. Систем концесија у области минералних ресурса нема алтернативу и у минералној економији Републике Српске неби смјело да се истражују и експлоатишу природна богатства, ако није одобрена концесија или дато адекватно одобрење у складу са законом. Концесиона политика у области минералних ресурса мора бити усмјерена на следеће:
- пуну заштиту државних интереса (јавног интереса), изражених кроз економске, еколошке и социјалне ефекте прихватљиве за државу и њено становништво;
 - активирање постојећих рудника који су тренутно у тешкој ситуацији, а имају природне и друге услове за профитабилно пословање;
 - отварање нових рудника који могу са малим средствима да покрену производњу и створе повољне економске ефекте, посебно у области додатног запошљавања;

- изналагање начина за пласман минералних сировина и готових производа на друга тржишта, регионална и европска тржишта;
- покретање већих инвестиционих активности (сва инфраструктура, енергетски објекти, реконструкција постојећих инфраструктурних и других објеката и друго) које би апсорбовале велике количине домаћих минералних сировина;
- системско рјешавање проблема нелојалне конкуренције настале нелегалном експлоатацијом природних богатстава.

3.4. Активности Комисије из области трговине и туризма

3.4.1. Рјешења Комисије

У току 2014. године, Министарство трговине и туризма упутило је 2 (два) захтјева, који су се односили на рјешавање предмета из области трговине и туризма.

У току 2014. године, из области трговине и туризма, Комисија је донијела и упутила Министарству трговине и туризма:

- 1 Рјешење о одобравању Јавног позива за додјелу концесије;
- 1 Рјешење о давању сагласности за закључење уговора о концесији из области трговине и туризма.

Министарство трговине и туризма није доставило Комисији ниједан закључен уговор о концесијама из области туризма у 2014. години.

У табелама 21. и 22. дат је преглед рјешења Комисије у 2014. години из области трговине и туризма;

Табела 21. - Рјешења Комисије за концесије за одобравање Јавног позива из области трговине и туризма у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Поновљени Јавни позив за додјелу концесије за кориштење Билећког језера ради изградње туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Билећа Град Језеро“	Одобрен поновљени Јавни позив	Билећко језеро, подручје општине Билећа	25.02.2014.

Укупно је дата 1 (једна) сагласност на Јавни позив из области трговине и туризма.

Табела 22. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора о концесији из области трговине и туризма у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„DOMINO RESORT“ д.о.о. Билећа	Кориштење Билећког језера ради изградње туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Билећа Град Језеро“	Сагласност за закључење уговора	10.10.2014.

Укупно је дато 1 (једно) Рјешење за закључење уговора о концесији из области трговине и туризма.

3.5. Активности Комисије из области приређивања игара на срећу

3.5.1. Рјешења Комисије

У току 2014. године, Министарство финансија упутило је 1 (један) захтјев, који се односио на рјешавање предмета из области приређивања игара на срећу.

У току 2014. године, из области приређивања игара на срећу Комисија је донијела и упутила Министарству финансија:

- 1 Рјешење о давању сагласности за закључење Анекса III уговора о концесији из области игара на срећу.

Табела 23. - Рјешење Комисије о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области игара на срећу у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„ГРАНД Л.Т.Д.“ д.о.о. Бања Лука	Привређивање игара на срећу у казину	Сагласност за закључење Анекса III уговора	04.06.2014.

Укупно је дата 1 (једна) сагласност за закључење анекса уговора о концесији из области игара на срећу.

3.6. Активности Комисије из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара

3.6.1. Рјешења Комисије

У току 2014. године, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је упутило 10 (десет) захтјева, који су се односили на рјешавање предмета из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара у Републици Српској.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је Комисији доставило 3 (три) закључена уговора о концесијама из области коришћења пољопривредног земљишта.

У току 2014. године из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара, Комисија је донијела и упутила Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде:

- 1 Рјешење о давању сагласности на Студију економске оправданости;
- 1 Рјешење о одбијању захтјева за давање сагласности за закључење уговора;
- 3 Рјешења о давању сагласности за закључење уговора о концесији;
- 1 Рјешење о давању сагласности на уступање уговора о концесији и промјени власничке структуре;
- 4 Рјешења о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији.

У табелама 24., 25., 26., 27., 28. и 29. дат је преглед Рјешења Комисије у 2014. години из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра;

Табела 24. - Преглед закључених уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум закључења Уговора
1.	„ПОЉОПРИВРЕДНИК“ д.о.о. Дервента	Ратарска и сточарска производња (површина 558,7767 ха)	12.03.5-330-8300/14	19.12.2014.
2.	„BUTREX-RIBARSTVO“ д.о.о. Требиње	Коришћење дијела водотока ријеке Дрине	12.07-052-7459/14	21.10.2014.
3.	„LTG COMPANY“ д.о.о. Бања Лука	Организовање спортско-економског риболова на Сани	12.03-052-7-057/14	03.10.2014.

Укупно су закључена 3 (три) уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра.

Табела 25. - Рјешења о давању сагласности на Студију економске оправданости из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за експлоатацију воде	Одобрена Студија	Козила, општина Дринић-Петровац	08.07.2014.

Укупно је дата 1 (једна) сагласност на Студију економске оправданости из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра.

Табела 26. - Рјешења Комисије о одбијању захтјева за давање сагласности за закључење уговора из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра у 2014. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Захтјев Министарства за давање сагласности за закључење уговора са ПД „НАПРЕДАК“ а.д. Пелагићево	Одбацује се понуда понуђача ПД „НАПРЕДАК“ д.о.о. Пелагићево	Коришћење пољопривредног земљишта, општина Пелагићево	25.09.2014.

Укупно је донесено 1 (једно) Рјешење којим се одбија захтјев за давање сагласности за закључење уговора из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра.

Табела 27. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„ПОЉОПРИВРЕДНИК“ д.о.о. Дервента	Коришћење пољопривредног земљишта	Сагласност за закључење уговора	28.05.2014.
2.	„LTG COMPANY“ д.о.о. Бања Лука	Организовање спортско-економског риболова на Сани, општина Мркоњић Град и Рибник	Сагласност за закључење уговора	18.09.2014.
3.	ПД „НАПРЕДАК“ а.д. Пелагићево	Коришћење пољопривредног земљишта	Сагласност за закључење уговора	02.10.2014.

Укупно су дате 3 (три) сагласности за закључење уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра.

Табела 28. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности на уступање уговора о концесији и промјени власничке структуре из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„РИБЊАЦИ ДОЊИ ЖАБАР“ д.о.о. Доњи Жабар	Пренос уговора о концесији са Концесионара „Рибњаци Доњи Жабар“ на привредно друштво „Вулкан Језера“ д.о.о. Доњи Жабар	Дата сагласност на пренос	12.08.2014.

Укупно је дата 1 (једна) сагласност на уступање уговора о концесији и промјени власничке структуре из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра.

Табела 29. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра у 2014. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„TAMARIS COMPANY“ д.о.о. Бања Лука	Коришћење пољопривредног земљишта	Сагласност за закључење Анекса II уговора	23.01.2014.
2.	„АНДРИЋГРАД“ д.о.о. Вишеград	Коришћење пољопривредног земљишта	Сагласност за закључење Анекса V уговора	19.06.2014.
3.	„AGRO-GROUP“ д.о.о. Брчко	Коришћење пољопривредног земљишта	Сагласност за закључење Анекса I уговора	25.09.2014.
4.	ПД „НАПРЕДАК“ а.д. Пелагићево	Коришћење пољопривредног земљишта	Сагласност за закључење Анекса I уговора	28.10.2014.

Укупно су дате 4 (четири) сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра.

3.6.2. Провјера рада Концесионара

Комисија за концесије је у складу са чланом 58. Закона о концесијама обавила 61 (шездесетједну) провјеру рада Концесионара, односно реализацију 67 (шездесетседам) закључених уговора о концесији. Провјера је извршена обиласком Концесионара, разговорима са овлашћеним представницима и увидом у релевантну документацију, те сачињавањем записника о свакој појединачној извршеној провјери. На основу провјере рада Концесионара може се исказати чињеница, да постоје Концесионари који уредно и на вријеме извршавају уговорне обавезе, те Концесионари који не извршавају обавезе у складу са закљученим уговором. Извјестан број Концесионара из области коришћења пољопривредног земљишта суочавају се са сталним проблемима, које смо и у ранијим извјештајима наводили, а то су :

- узурпације пољопривредног земљишта под концесијом од стране трећих лица;
- не увођење Концесионара у посјед (записнички уведени у посјед, а фактички одређени број Концесионара није уведен у посјед);
- немогућност уписа права коришћења из Уговора о концесији у Јавним регистрима (земљишна књига и катастар непокретности);
- дио парцеле пољопривредног земљишта води се у Јавним регистрима Републике Хрватске, Концесионари их користе, али не могу за исте остварити подстицајна средства (случај Козарске Дубице);
- неусаглашеност парцела у јавним регистрима са фактичким стањем на терену (у обухвату концесионих површина често се налазе шуме, спортски терени, изграђено земљиште и др.);
- неплаћање или нередовно плаћање концесионе накнаде.

У извјештајном периоду представници Комисије за концесије су извршили провјеру рада Концесионара директним контактом са Концесионарима на терену, прикупљањем и анализирањем извјештаја о реализацији концесионог пројекта, као и анализом достављене документације од стране Концесионара, а у циљу што бољег сагледавања степена и динамике

реализације концесионог уговора. У овом извјештајном периоду анексиран је извјестан број Уговора о концесији за коришћење пољопривредног земљишта, а односи се на почетак и начин плаћања концесионе накнаде, као и усклађивањем предмета концесије - земљишне површине са подацима из јавних регистара (земљишне књиге и катастар непокретности), те искључивање непољопривредног земљишта из предмета концесије (шума, путева, спортских терена, изграђеног земљишта и друго).

Комисија за концесије је мишљења да је Пореска управа овлаштена да врши надзор и утврђивање обавезе плаћања концесионе накнаде за коришћење пољопривредног земљишта у складу са концесионим односом уговорних страна, али да није овлаштена да успоставља или мијења концесионо-правни однос, а за шта је надлежно Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, као уговорна страна, односно Концедент. Стога, Комисија за концесије сматра да сва права и обавезе проистичу из уговорног односа, од момента када конкретан правни однос ступи на снагу. Што се тиче концесионе накнаде иста представља новчани еквивалент за коришћење концесионог добра и обавезан је елемент Уговора о концесији. Закон о концесијама такође регулише да сваки концесиони уговор који не садржи одредбу о плаћању концесионе накнаде је ништаван. Сматрамо да уговорне стране, односно Концедент и Концесионар требају у наредном периоду извршити поравнање уплата, како би се створила реална слика о плаћању концесионе накнаде по основу коришћења пољопривредног земљишта. Током 2014. године Влада Републике Српске је на приједлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде својим Рјешењима раскинула 7 (седам) Уговора о концесији. Два (2) Уговора о концесији су раскинута споразумно, и то за:

- привредно друштво „Кујан“ д.о.о. Мостар и
- „Castellina Srpska“ д.о.о. Модрича за коришћење пољопривредног земљишта на подручју општине Шамац.

Пет (5) Уговора за коришћење пољопривредног земљишта, Влада Републике Српске је једнострано раскинула на приједлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, и то привредна друштва:

- „Сангрија“ д.о.о. Мостар;
- „Сан“ д.о.о. Бијељина;
- „ЕУ Фарма Натурпродукт“ д.д. Прњавор;
- „Пољотемик“ д.о.о. Србац и
- „Милошевић Промет“ д.о.о. Бијељина.

Наведени Концесионари нису плаћали концесиону накнаду и нису били у могућности да обрађују земљиште дато под концесију усљед блокаде жиро рачуна код банака. Комисија за концесије у контролисаним концесионим друштвима у 2014. години није констатовала нити један случај издавања земљишта у закуп трећим лицима, што сматрамо унапређењем концесионих односа, а с друге стране заинтересованошћу Концесионара за коришћење пољопривредног земљишта, а тиме и оправданост постојања система концесија у области коришћења пољопривредног земљишта. У извјештајном периоду смањен је број узурпација пољопривредног земљишта од стране бесправних корисника и регистрован је код концесионих корисника, као што је случај са Концесионарима:

- „Фармланд“ а.д. Нова Топола;
- „Зелен Гај“ д.о.о. Градишка и
- „Терра Нова“ д.о.о. Градишка.

Посебно морамо нагласити да су концесиона друштва током 2014. године претрпјела огромне штете на усјевима и засадима воћа усљед елементарне непогоде (поплаве, град, мраз, прекомјерне падавине и друго). Штете су констатоване од стране надлежних Комисија и на

појединим парцелама износе и до 100%. Услед таквог стања елементарне непогоде, Влада Републике Српске је својом Одлуком број: 04/-1-012-2-2042/14 од 10.09.2014. („Службени гласник Републике Српске“ број 87/14) умањила износ годишње концесионе накнаде у 2014. години за 50%, али и поред тога Концесионари су уредно измирили концесиону накнаду у 100% - ном износу. Концесиона накнада за коришћење пољопривредног земљишта у 2014. години износи 940.482,87 КМ и већа је у односу на 2013. године за 198.371,66 КМ (без уплата спортских и риболовних друштава). Међутим, приликом обиласка концесионих површина представници Комисије за концесије су констатовали да поједини Концесионари слабо одржавају пољопривредно земљиште добијено под концесију. Одводни и доводни канали су запуштени, не врши се дренажа пољопривредног земљишта. Крчењем и чишћењем одводних и доводних канала и дренажом земљишних површина умањиле би се посљедице од поплава и подземних вода, а самим тим и приноси пољопривредних култура би били знатно већи. Ове чињенице су презентоване Концесионарима, јер им то представља и уговорну обавезу, те у наредном периоду неопходан је рад на наведеном проблему, а у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде.

3.6.3. Преглед активности на реализацији Уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара у 2014. години

У прилогу број: 4. – Извјештаја о раду Комисије за концесије Републике Српске за 2014. годину, дат је табеларни преглед активности на реализацији Уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара у 2014. години, а у прилогу број: 5. Извјештаја – Преглед споразумно и једнострано раскинутих Уговора за коришћење пољопривредног земљишта у 2014. години.

3.6.4. Закључци

1. У извјештајном периоду и даље је присутан проблем неажурности података у јавним евиденцијама (земљишним књигама и катастру непокретности), што отежава Влади Републике Српске да правилно и законито располаже истим, путем додјеле концесија, чиме су проузроковани судски спорови којим се наноси штета Буџету Републике Српске.
2. Уговорне стране морају водити рачуна да предмет концесије буде подобан за коришћење, односно да на истом не постоје неријешени имовинско-правни односи и да је исто погодно за пољопривредну производњу, јер Концесионари нису у могућности да ове односе ријеше сами.
3. Око наведених активности у тачкама 1. и 2., Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде би требало активније сарађивати са Републичком управом за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске, као и Републичким јавним правобранилаштво, а све у циљу успоставе јединствене евиденције о непокретностима и убрзаном рјешавању имовинско-правних спорова.
4. Комисија је мишљења да се концесије на пољопривредном земљишту, убудуће могу додјелјивати само на непокретностима за које су подаци у јавним евиденцијама ажурни и поуздани, а имовинско- правни односи ријешени.
5. Приликом провјере рада Концесионара, овлаштени представници Комисије за концесије су констатовали да извјестан број Концесионара не поштује уговорене обавезе, а које се односе на одржавање концесионог добра - пољопривредног земљишта датог под концесију. Концесионари не одржавају одводне и доводне канале, не спроводе мјере

дренаже пољопривредног земљишта, чиме би се знатно умањиле посљедице поплава и подземних вода, а знатно повећали приноси.

- б. Концесиона накнада у области коришћења пољопривредног земљишта за 2014. годину износи 940.482,87 КМ и већа је у односу на 2013. годину за 198.371,66 КМ, премда је Влада Републике Српске донијела Одлуку број: 04/-1-012-2-2042/14 од 10.09.2014. године („Службени гласник Републике Српске“ број 87/14) којом се умањује износ годишње концесионе накнаде за коришћење пољопривредног земљишта у 2014. години за 50%.

4. КОНЦЕСИОНА НАКНАДА

Према евиденцији о уплатама концесионе накнаде која се води у Министарству финансија - Ресор за фискални систем, а које су добијене из евиденције Пореске управе Републике Српске, у току 2014. године уплаћено је укупно **22.193.380,96 КМ** на име једнократне концесионе накнаде за право коришћења и концесионе накнаде за коришћење природних ресурса или пружање услуга (шифра врсте прихода: ВП 721112, ВП 722424, ВП 722445, ВП 722468, ВП 722491 и ВП 722448).

Уплаћена концесиона накнада по областима износи како слиједи:

- Област минералних ресурса:	20.666.819,07 КМ
- Област пољопривреде:	940.482,87 КМ
- Област изградње и кориштења малих хидроелектрана:	295.571,75 КМ
- Област приређивање игара на срећу:	160.582,05 КМ
- Област трговине и туризма:	5.012,91 КМ
- Област спортско-риболовних друштава:	124.913,31 КМ

Видљиво је смањење уплате концесионе накнаде у области минералних ресурса. Један од разлога смањења накнада је што у 2014. години није било закључено већих уговора о додјели концесије, за разлику од 2013. године, па је смањење произашло из уплата мањег износа једнократних концесионих накнада које се уплаћују приликом закључења Уговора о концесији.

Уговори из 2013. године који се налазе у групи изразито важних пројеката за Републику Српску су закључени са Концесионарима:

- „Comsar Energy RS“ д.о.о. Бања Лука - Уговор за експлоатацију угља на лежишту „Угљевик-Исток“ - једнократна концесиона накнада 2.595.000,00 КМ;
- „Comsar Energy RS“ д.о.о. Бања Лука - Уговор о концесији за изградњу и коришћење ТЕ „Угљевик 3“, гдје је уплаћена једнократна концесиона накнада у износу од 4.507.888,00 КМ;
- ЗП „РИТЕ“ Угљевик, а.д. „Угљевик“ - Уговор за експлоатацију угља, једнократна концесиона накнада која је уплаћена у износу од 1.006.831,41 КМ.

Разлог смањења висине уплате концесионе накнаде у 2014. години у односу на 2013. годину налази се и у паду економске и привредне активности, као нпр., код Концесионара: Рудници „Arcelor Mittal“ д.о.о. Приједор, код кога је уплата мања због проблема у транспорту руде (девастација жељезничких пруга проузрокована поплавама у 2014. години), те мање значајна умањења уплате концесионе накнаде код Концесионара „Боксит“ а.д. Милићи, „Алпине - Рудници Лапишница“ д.о.о. Источно Сарајево, „Терекс Инжињеринг - Каменоломи „Бијеле Воде“ д.о.о. Бијеле Воде, „Романијапутеви“ а.д. Соколац, „Рудинг“ а.д. Угљевик, итд.

У области коришћења пољопривредног земљишта висина уплате концесионе накнаде у Буџет Републике Српске је на нивоу већем од претходне године за износ од 198.076,66 КМ, иако су у току 2014. године изузетно неповољне временске неприлике у виду обилних киша, поплава утицале на приносе. Због елементарних непогода Влада Републике Српске је својом Одлуком број: 04/-1-012-2-2042/14 од 10.09.2014. године („Службени гласник Републике Српске“ број: 87/14) умањила износ годишње концесионе накнаде у 2014. години за 50%, али и поред тога Концесионари из области пољопривреде су уредно измирили концесиону накнаду.

Након извршених контрола од стране Комисије за концесије и Пореске управе примјећује се повећање уплата концесионе накнаде у области приређивања игара на срећу, пошто је Концесионар уплате вршио на тачну врсту прихода - ВП концесиона накнада за приређивање игара на срећу, а не као при закључењу уговора за 2011. годину на врсту прихода по Закону о играма на срећу. Иако је Анексом број 3 смањен број аутомата за приређивање игара на срећу у просторијама Концесионара дошло је до повећања уплате концесионе накнаде.

Што се тиче Спортско-риболовних друштава, нити једно Спортско-риболовно друштво нема закључен концесиони уговор за коришћење водних токова за улов рибе, али уплате за такве радње Спортско-риболовна друштва су вршила на врсту прихода 721112 - Приход од давања права на експлоатацију природних ресурса, патената и ауторских права, а која ВП је основна врста прихода концесионе накнаде. По том основу је уплата концесионе накнаде износила укупно 124.913,31 КМ у 2014. години, од стране 54 (педесетчетири) Спортско-риболовна друштва. Напомињемо да до 2013. године ове уплате нису вршене на наведену врсту прихода, тј. на приход концесионе накнаде.

5. БУЏЕТ

5.1. Финансијски приходи, трошкови и расходи Комисије за концесије Републике Српске

Чланом 56. Закона о концесијама, утврђено је да се средства за рад Комисије планирају и обезбјеђују у Буџету Републике Српске. Средства за рад Комисије за 2014. годину, као и претходних година су обезбјеђена у буџету Генералног секретаријата Владе Републике Српске, посредством позиције 482100 - трансфер Комисији за концесије Републике Српске. Укупна средства Комисије за концесије у 2014. години су износила 750.000,00 КМ, као и неколико претходних година. Ребалансом буџета за 2014. годину су смањена за 10.000,00 КМ и укупна средства су износила 740.000,00 КМ, а дозначавана су Комисији у виду једнаких мјесечних транши у износу од 62.500,00 КМ. Поред ових средстава, Рјешењем Владе Републике Српске, Комисији је одобрена релокација средстава буџетске резерве у износу од 25.000,00 КМ, чиме су се дјелимично покрили трошкови пресељења Комисије у друге просторије, као и опремање истих просторија.

У 2014. години из одобрених буџетских средстава Комисија је исплатила нето плате, порезе и доприносе, платила материјалне трошкове и набавку једног дијела опреме.

5.1.1. Стална средства Комисије за концесије

Стална средства Комисије су књиговодствено евидентирана на основу одредби Правилника о рачуноводственој политици за кориснике прихода Буџета Републике Српске. Евидентирање се вршило по набавној вриједности, а обрачунски отпис примјеном линеарне методе по годишњим стопама и то за:

- Канцеларијски намјештај	12,50% (8 година)
- Компјутерску опрему	0,00% (5 година)
- Опрему за пренос података и гласа	10,00% (10 година)
- Моторна возила	15,50% (6 година)
- Копир апарат	14,30% (7 година)
- Уграђену опрему	16,50% (6 година)
- Телефонску опрему	10,00% (10 година)
- Радио и тв опрему	12,50% (8 година)
- Опрему за гријање	12,50% (8 година)
- Опрему за вентилацију	16,50% (6 година)

Набавна вриједност сталне имовине на дан 31.12.2014. године је износила:	165.268,40 КМ
- исправка вриједности	142.156,30 КМ
- садашња (неотписана вриједност)	23.112,10 КМ
- амортизација за 2014. годину	10.678,90 КМ

На приједлог Комисије за попис извршено је расхоровање и изкњижавање из евиденције 15 (петнаест) основних средстава (клима уређаји и фиксни телефони који су остали у бившим просторијама, као и рачунари, радне столице, усисивач, дигиталне камере), чија је набавна вриједност била 9.111,41 КМ, отписана вриједност 8.743,13 КМ и књиговодствена (неотписана) вриједност 638,28 КМ. Редовним годишњим пописом извршен је попис и усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, а са даном 31.12.2014. године о чему је сачињен Записник.

5.1.2. Трошкови плата и накнада запослених

Трошкови плата и накнада за 13 (тринаест) стално запослених и двоје запослених по уговору у 2014. години, обрачунати су на основу Правилника о платама и накнадама запослених у Комисији за концесије Републике Српске, на који је Влада Републике Српске дала сагласност, а укупно су износили 586.529,77 КМ и већи су за 55.440,77 КМ због 2 (два) нова радника. Појединачне плате запослених у Комисији су непромијењене посљедњих неколико година, односно смањиване су предходних година у складу са препорукама Владе Републике Српске.

Структура по основу плата је била сљедећа:

Расходи за плате	340.659,67 КМ
Расходи за порезе на плате	35.506,42 КМ
Расходи за доприносе за ПИО	106.323,89 КМ
Расходи за доприносе за здравствено осигурање	68.966,98 КМ
Расходи за доприносе за дјечију заштиту	8.620,89 КМ
Расходи за доприносе за осигурање незапослених	5.747,28 КМ
Расходи за накнаду плата за породилско одсуство	7.589,58 КМ

Расходи за накнаду плата за вријеме боловања	1.309,31 KM
Укупно:	574.724,02 KM
Расходи за превоз, помоћ и остало	11.805,75 KM
Укупни расходи за лична примања	586.529,77 KM

5.1.3. Трошкови материјала и услуга

Трошкови материјала и услуга, односно расходи по основу коришћења роба и услуга у 2014. години износили су 175.071,64 KM, а мањи су у односу на претходну годину за 61.359,34 KM или 35,054%. Расходи за све трошкове су мањи од претходних година, јер се трошило у оквиру одобреног буџетског износа за 2014. годину, а и у претходној години су били већи трошкови због пресељења у нове просторије.

Структура трошкова материјала и услуга у 2014. години је била следећа:

Трошкови канцеларијског материјала	11.671,42 KM
Трошкови одржавања	32.322,36 KM
Поштанско-телефонски трошкови, струја, гријање, и сл.	14.082,04 KM
Трошкови горива	40.390,79 KM
Путни трошкови и трошкови смјештаја	35.577,17 KM
Трошкови репрезентације	7.065,23 KM
Трошкови закупа	7.582,50 KM
Расходи за бруто накнаде по уговору	13.087,93 KM
Трошкови платног промета, осигурања возила, штампања, одржавања рачунара	4.588,85 KM
Уговорене-остале услуге	8.703,35 KM
Укупно:	175.071,64 KM

5.2. Годишњи Извјештај о извршењу буџета

У складу са чланом 60. Закона о концесијама Републике Српске, Комисија припрема годишњи финансијски извјештај и укључује га у Извјештај о раду у претходној фискалној години.

Финансијски извјештај Комисије се саставља у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске, Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода Буџета Републике, општина, градова и фондова, Правилником о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета и међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор. Такође, поред наведених се примјењују прописи из области пореске регулативе, Закона о јавним набавкама БиХ и разни правилници и упутства који уређују ову област.

Укупна буџетска средства за финансирање Комисије за концесије Републике Српске у 2014. години су износила 750.000,00 KM, а ребалансом су износила 740.000,00 KM. Напомињемо да је овај износ непромијењен за посљедњих 5 (пет) година. Плате Предсједника, замјеника Предсједника, чланова и осталих запослених у Комисији за концесије Републике Српске исплаћују се у складу са Правилником о платама и накнадама чланова и запослених у Комисији, на који је Влада Републике Српске дала сагласност, Комисија за концесије је испоштовала све препоруке о умањењу плата за претходне године.

Финансијски Извјештај Комисије за концесије Републике Српске се сачињава са пратећим обрасцима:

- Образац 3.б - Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних ван ГКТ на рачуноводственим фондовима од 01 - 05;
- Образац 4.б. - Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних ван ГКТ;
- Образац 5.б. - Преглед имовине, обавеза и извора исказаних ван ГКТ;
- Образац 6. - Преглед новчаних токова;
- Образац 7. - Извјештај о броју и структури запослених;
- Ноте - Образложење уз финансијске извјештаје.

Финансијски извјештај, као и потребна образложења уз исти су достављени у законском року надлежним органима Републике Српске.

6. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

6.1. Однос Комисије са другим органима у Републици Српској

У оквиру својих надлежности Комисија као самостално и независно регулаторно тијело промовише привредне и друге могућности за улагање путем концесија у циљу задовољавања јавних потреба и привредног развоја, те је у том правцу у току овог извјештајног периода остварила многобројне односе како на локалном тако и на републичком нивоу. Истиче се сарадња са Народном скупштином Републике Српске заснована на законској обавези подношења годишњег извјештаја о свом раду.

Комисија има обавезу да кроз законом прописане процедуре доставља Приједлог најповољнијег понуђача Влади Републике Српске. Тада Комисија извјештава Владу о проведеним законским процедурама и елементима који су је опредјелили за приједлог најповољнијег понуђача. Нарочита комуникација је остварена са Министарством индустрије, енергетике и рударства и Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, кроз утврђивање релевантних законских основа за поједине поступке унутар Закона о концесијама. Комисија на позив надлежног министарства посредује и у поступку арбитраже. Однос Комисије према ресорним министарствима заснован је на функционалној надлежности ресорних министарства као Концедената с једне стране, и Комисије, као регулатора с друге стране.

У оквиру Закона о концесијама Комисија остварује однос са јединицама локалне заједнице, као Концедентом, приликом додјеле концесија у области комуналне инфраструктуре.

6.2. Сарадња са домаћим и страним институцијама

У току Извештајног периода за 2014. годину Комисија за концесије Републике Српске, у оквиру свеукупних активности, знатан временски дио посветила је активностима које су се односиле на учешћа представника Комисије на разним циљно - тематским састанцима, како на нивоу Републике Српске тако и БиХ. Састанци и семинари су се односили оквирно на унапређења концесионих поступака, заснованих на законом утврђеним начелима. Једна од активности са представљеним циљем јесте ангажовање Комисије у достављању исцрпних података за предстудијски упитник достављен Главној служби за ревизију Јавног Сектора Републике

Српске, под називом „Управљање средствима наплаћеним од накнада за коришћење природних ресурса“. Комисија је на упит Владе Републике Српске израдила и доставила Упитник - идентификација сервиса/услуга који се односио на информације о Јавним позивима за додјелу концесија, Регистар концесија Републике Српске, у склопу ICIS Пројекта (Improving Investment Climate and Institutional Strengthening).

У току протеклог периода представници Комисије за концесије посјећивали су редовно и рачуноводствене семинаре на којима су узимали активног учешћа.

Заједничка иницијатива организације ОЕЦД /СИГМА и Европске уније, израдила је Принципе јавне управе којима се подржава оснажени приступ Европске комисије реформи јавне управе у процесу проширења. Том приликом су прикупљани параметри којим се утврђују почетне вриједности свих индикатора о тренутном стању у Босни и Херцеговини у односу на Принципе јавне управе. Такође у дискусији су препоручене области које могу у наредном периоду да се нарочито развијају кроз поступак додјеле концесија.

Комисија за концесије предузимала је активности поводом давања мишљења на: „Правилник о висини концесионе накнаде и банкарским гаранцијама у области електроенергетике, енергената, рударства и геологије“, „Правилник о критеријумима за одређивање висине концесионе накнаде и висине банкарске гаранције за коришћење пољопривредног земљишта и јавног водног добра“ и „Правилник о критеријумима за одређивање висине концесионе накнаде у области трговине, туризма и угоститељства, и о врсти, висини и начину обезбеђења гаранција“, итд.

7. ЗАКЉУЧАК

Сумирајући чињенице са терена и анализирајући урађене Записнике, у циљу стварања што повољнијих претпоставки за реализацију концесионих пројеката, Комисија је усвојила следеће закључке:

1. Уговорне стране морају водити рачуна да предмет концесије буде подобан за коришћење, односно да на истом не постоје неријешени имовинско-правни односи и да је исто погодно за пољопривредну производњу, јер Концесионари нису у могућности да ове односе ријеше сами.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде би требало активније сарађивати са Републичком управом за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске, као и Републичким јавним правобранилаштом, а све у циљу успоставе јединствене евиденције о непокретностима и убрзаном рјешавању имовинско-правних спорова.

2. Имајући у виду да су новим Законом о концесијама („Службени гласник Републике Српске“ број: 59/13) у члану 6. дефинисани предмети концесије, Комисија сматра да је неопходно досадашње подручје концесионих односа проширити и на остале предмете концесија из разлога што сва добра у општој употреби треба да имају исти или сличан третман. Концесије представљају најбољи и најсигурнији начин регулације давања добара од општег интереса на вишегодишњи закуп, а што се показало и као најбоља пракса у земљама Европске Уније.
3. Комисија има резерву око уговореног обезбјеђења рекултивације код већине уговора у износу 5% од годишњег бруто прихода оствареног у последње три пословне године, јер то не даје довољно сигурну гаранцију да ће рекултивација бити извршена. Значајним смањењем пословних активности концесионог предузећа у последње три године

пословања, уколико Концесионар не изврши рекултивацију, средствима од банкарске гаранције неби било могуће извршити исту. Новим рјешењем које даје Правилник о висини концесионе накнаде и банкарске гаранције у области електроенергетике, енергетике, рударства и геологије („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/14) и који ће се примјењивати код закључења нових уговора о концесији, дефинисано је да гаранција за извршење рекултивације земљишта за предмете концесије из области рударства се одређује у износу 10% од просјечних трошкова одржавања. Комисија је мишљења да је сама формулација банкарске гаранције непрецизна, што поставља логично питање који су то трошкови одржавања, како их одредити и да ли је 10% од просјечних трошкова одржавања у последње три године пословања довољно да се изврши рекултивација уколико је Концесионар не изврши. Приједлог Комисије је издвајање средстава на годишњем нивоу у износу који је планиран Пројектом рекултивације, што на основу горе наведеног говори о неопходности измјене или доношења новог Правилника.

4. Коришћење јавног водног добра, односно вађење материјала из водотока (шљунка, пијеска, камена) према Програму уређења водотока и коришћење водног земљишта за реализацију неке од привредних дјелатности или за реализацију других предмета концесије је Законом о концесијама дефинисано као предмет концесије. У извјештајној години према информацијама са којима Комисија располаже надлежно министарство није предузимало значајније активности на увођењу овог сегмента привређивања у област концесија, а резултат свега тога је да и даље немамо закључених уговора о концесији из ове области. Поређења ради, у земљама окружења постоји закључено неколико стотина уговора из ове области. Већ дужи временски период имамо ситуацију да се врши нелегална експлоатација шљунка, пијеска и камена без икаквих одобрења, или на основу злоупотреба рјешења за вађење материјала издатих од стране ЈУ „Воде Српске“ Бијељина у сврху одржавања корита и коришћење водног земљишта.
5. Да би се обезбједио будући раст и развој концесионих предузећа и отклониле слабости које су уочене, потребно им је пружити системску подршку, која се у првом реду односи на:
 - покретање већих грађевинских радова (путеви, изградња - станоградња, енергетски објекти, остала инфраструктура, реконструкција и др.) у којима би домаћа предузећа користила домаће сировине;
 - рјешавање проблема пласмана минералних сировина и готових производа на друга, регионална и европска тржишта;
 - рјешавање проблема нелојалне конкуренције настале експлоатацијом минералних сировина у Федерацији Босне и Херцеговине и нелегалне експлоатације у Републици Српској;
 - обезбјеђење већих развојних средстава за оживљавање инвестиционих активности у концесионим предузећима, замјену застарјеле опреме и повећање запошљавања;
 - стварање позитивне климе у друштву за сваку озбиљну инвестицију која треба да доведе до позитивног исхода код реализације концесионих пројеката.
6. Комисија сматра да је потребно веће ангажовање Републичке управе за инспекцијске послове, односно надлежних инспекција у циљу спречавања нелегалне експлоатације предмета концесије, злоупотребе закона и закључених уговора о концесијама (рударске инспекције, водне инспекције, пољопривредне инспекције, урбанистичко-грађевинско-еколошке инспекције и др.), што би довело до потписивања већег броја нових концесионих уговора, а тиме и уплате веће концесионе накнаде.

7. Комисија је у овом Извјештају предложила Влади Републике Српске, односно Министарству индустрије, енергетике и рударства да раскине 27 (двадесетседам) уговора код којих није било никаквих активности у 2014. години, а и један дужи период прије. Раскидањем ових уговора читав процес значајно би се уозбиљио, а спријечиле би се разне манипулације и незаконите радње, које су примјечене у току обављених контрола. Влада Републике Српске би требало што хитније да предложи Закон о накнадама, како би се у пракси олакшала позиција Концесионара, у смислу да се три пута не плаћа иста накнада, а чиме би се постигли и позитивни ефекти везано за привлачење страног капитала и инвеститора уопште.

Активности Комисије исказане у Извјештају о раду за 2014. године у потпуности афирмишу рад Комисије и њену улогу у сложеном систему додјеле концесија, а нарочито у спровођењу Закона о концесијама и Документа о политици додјеле концесија.

Комисија сматра да ће у сарадњи са Владом Републике Српске и Народном скупштином Републике Српске рад у области Концесионарства у наредном периоду бити унапријеђен, те Комисија предлаже Народној Скупштини Републике Српске да усвоји Извјештај о раду Комисије за концесије Републике Српске који се односи на период 01.01.2014. до 31.12.2014. године.

Број: 01-184/15

Предсједник Комисије

Датум: 29.04.2015. године

Предраг Ашкрабић